

G. T. BUZOIANU

TEXT-ATLAS

ROMÂNIA

ȘI ȚINUTURILE VECINE

pentru clasa III primară urbană și Divizia III, Anul I, a școalelor rurale

Aprobată de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice la concursul de cărți didactice cu ordinul Seria A. No. 10321 din 22 August 1895.

EDITAȚIA XI

TIPĂRITĂ ÎN 15.000 EXEMPLARE

REAPROBATĂ ÎN AUGUST 1898

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA G. A. LAZAREANU

No. 3, Strada Episcopiei, No. 3

1905.

PREȚUL LEI 1,25

G. T. BUZOIANU

TEXT-ATLAS

ROMÂNIA

ȘI

ȚINUTURILE VECINE

PENTRU

Clasa III primară urbană și Divizia III, Anul I, a școalelor rurale

---

Aprobată de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice la concursul de cărți didactice cu ordinul Seria A. No. 10321 din 22 August 1895.

EDIȚIA XI

REAPROBATĂ IN AUGUST 1898

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA G. A. LAZAREANU

No. 3, Strada Episcopiei, No. 3

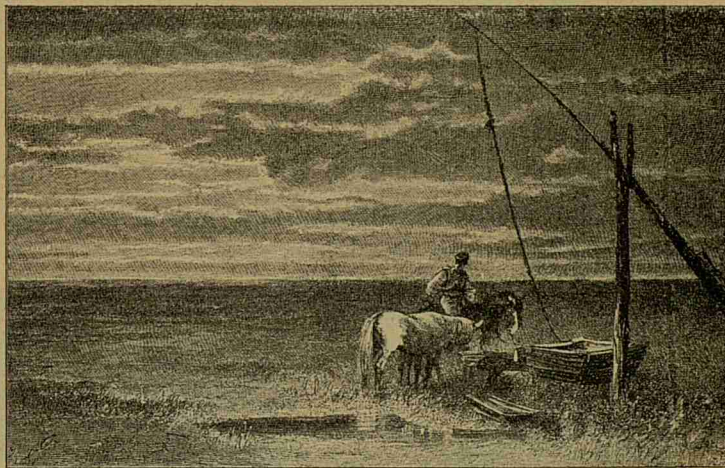
1905.

Toate exemplarele vor purta semnătura autorului.

NOȚIUNI DE GEOGRAFIE FIZICĂ

Când mergem, pe un drum neted, fără suișuri sau scoborâșuri, atunci zicem că mergem pe un loc șes. Locul acela șes se numește câmpie.

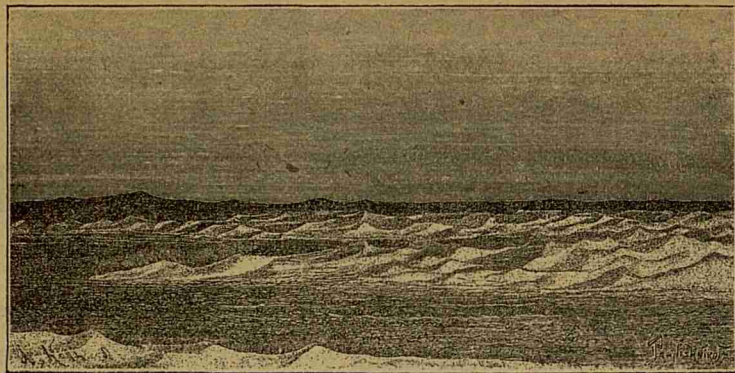
Câmpie întinsă

Unele câmpii și șesuri sunt foarte mănoase. Pe ele se seamănă, mai cu seamă grânele, iar pășunile lor nutresc turme de vite.

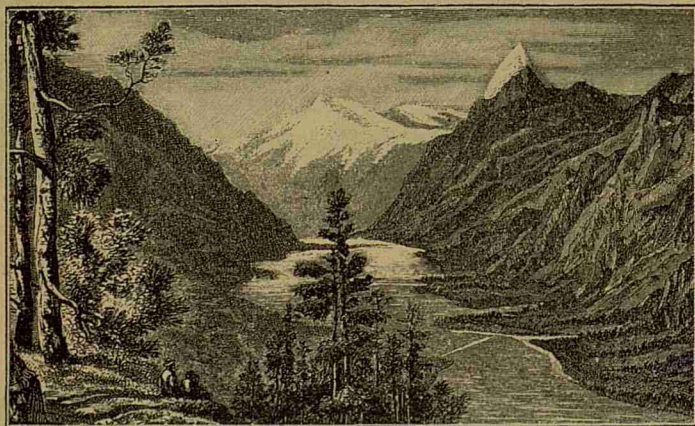
Pășuni în câmpie roditoare

Prin alte părți se găsesc câmpii întinse acoperite cu nisipuri. Acelea se numesc pustii.

Pustie. Nisipuri

Suprafața pământului nu este peste tot netedă; prin unele locuri este mai ridicată, iar prin altele mai adâncită. Ridicăturile de pământ, după înălțimele lor, iau

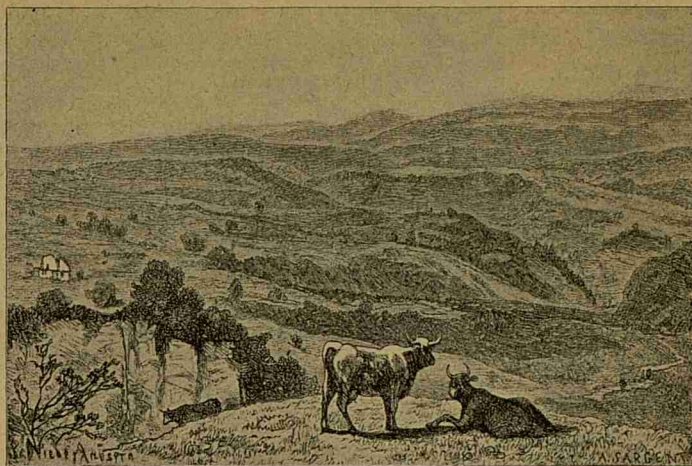

Dealuri mari. In fund munți acoperiți cu zăpadă

numele de *movilă*, *măgură*, *deal* și *munte*, pe când locurile mai adânci se chiamă: *vale*, *trecătoare* sau *pas*.

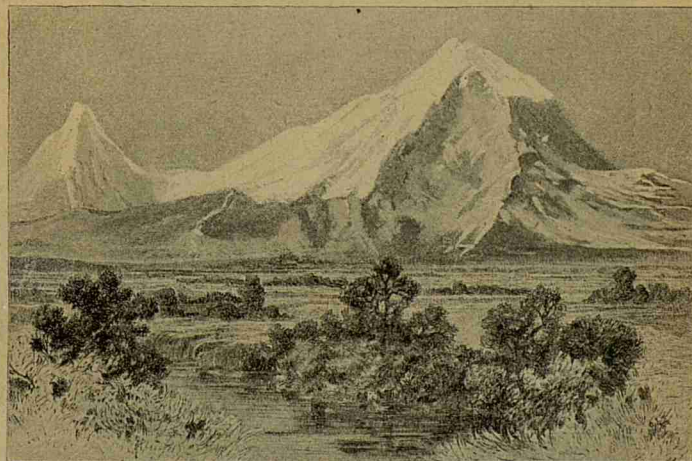
Când dealurile și munții se țin șir, legați unii de alții, atunci formează *șir de dealuri* or *de munți*.

Partea cea mai înălțată a unor șire de dealuri sau de munți formează *coama*, sau *mucnea*; partea pe care se scoboară apele la vale este *povârnișul* sau *coasta*; în fine partea unde se face tot una cu câmpia sunt *poalele* sau *picioarele muntelui*

Câmpie cu dealuri în fund

Câteodată, plecând de pe șesul unei ape mari, trebuie să urci o coastă și apoi mergi iar pe loc șes. Acest loc șes, mai ridicat de cât cel de lângă apă, se chiamă *podîș* sau *platou*. Podîșul poate să fie brăzdat de dealuri și chiar de munți.

Munți mari

În munți se găsesc *izvoarele* apelor curgătoare. Apele curgătoare poartă după mărimea lor, felurite numiri, de *părăiașe*, *păraie*, *râuri* ori *fluvii*.

Apa, ce curge din izvor, devine din ce în ce mai mare și în drumul ei se încarcă din dreapta și din stânga cu alte cursuri de apă, pe cari le numim *afuenții râului*.

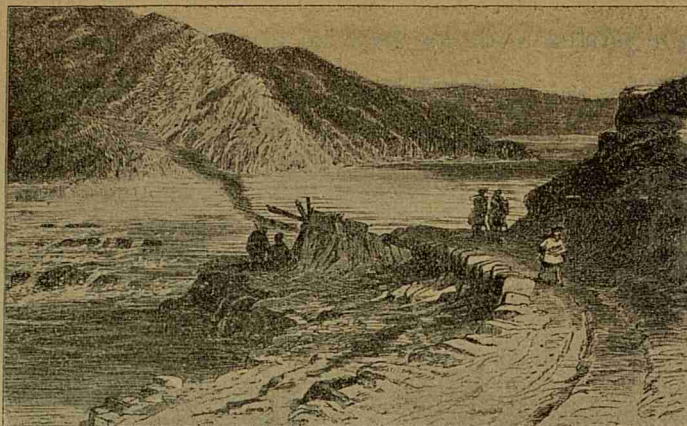
Un curs de apă are două maluri. Așezându-ne cu fața încotro curge apa, avem *malul drept* la dreapta noastră, iar *malul stâng*, la stânga noastră.

Când plouă mult, unele văi se umplu cu apă ce nu seacă niciodată, formând astfel *lac* ori *baltă*. Bălțile nu sunt niciodată prea adânci.

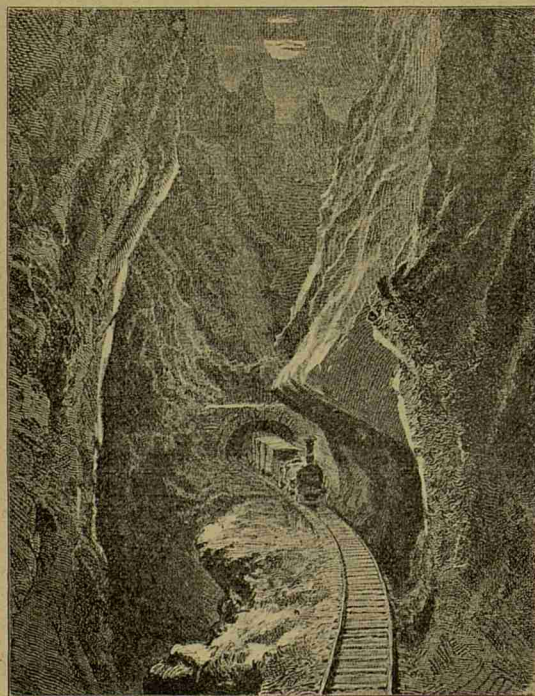
Unele părți scobite se umple cu apă de ploaie și formează lacuri sau bălți. Lacurile sunt mai mari și mai adânci decât bălțile. Lacurile din munți sunt foarte adânci.

Comunicațiile între sate, orașe se fac pe drumuri.

Drumurile sunt de trei feluri : *Drumurile de fier*, pe cari umblă numai trenurile; *șoselele* cari sunt pardosite cu piatră și *drumurile naturale*. Când șoseaua

Dunărea la Porțile de fier

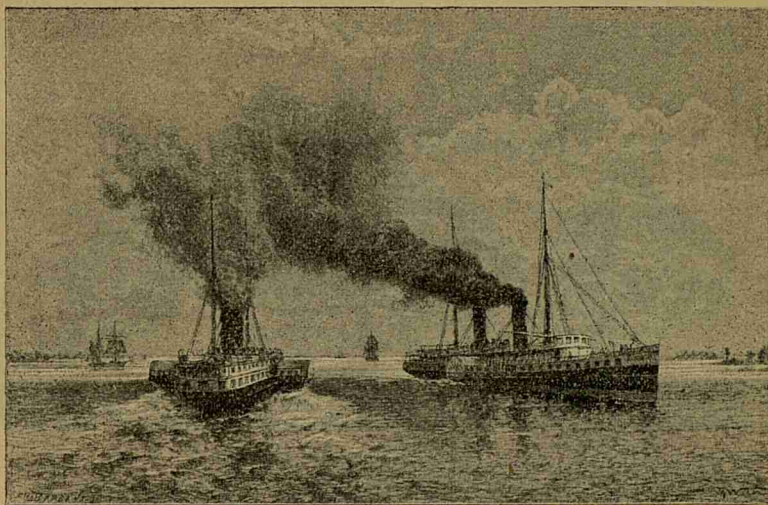
Tunel

sau calea ferată întâlnește un râu, se construiește *pod* peste el; când dă de un

munte se scobește muntele și se face un *tunel*; când dă de o vale se clădește un *viaduct*...

Podurile aruncate peste râuri sunt și ele de trei feluri: *poduri de fier*, *poduri de lemn* și *poduri de vase sau dube*.

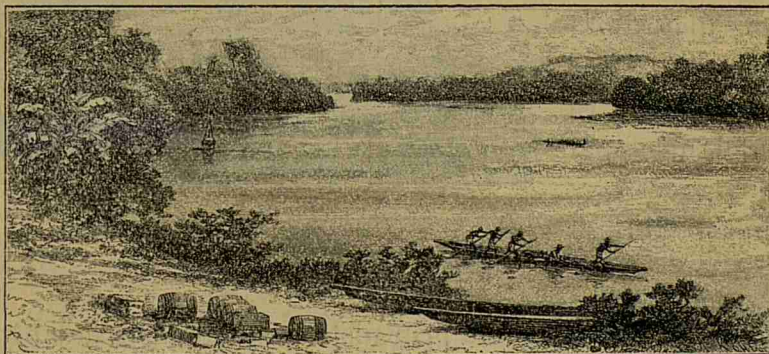
O apă întinsă și sărată la gust, se numește **mare**. În mare se scurg toate fluviile.

Vederea unui luciul de mare

Basinul unei mări cuprinde tot ținutul scaldat de toate fluviile, cari se varsă într'ânsa.

Marginea pământului, de care se ating valurile mării, se chiamă malul mării sau țărmul mării.

Un golf

Malurile mării sunt unele stâncoase și înalte, altele joase și nisipoase.

La malurile înalte, marea este adâncă, la cele joase fundul mării se lasă oblu pe subț apă. Unui țărm oblu și nisipos i se mai zice *liman*.

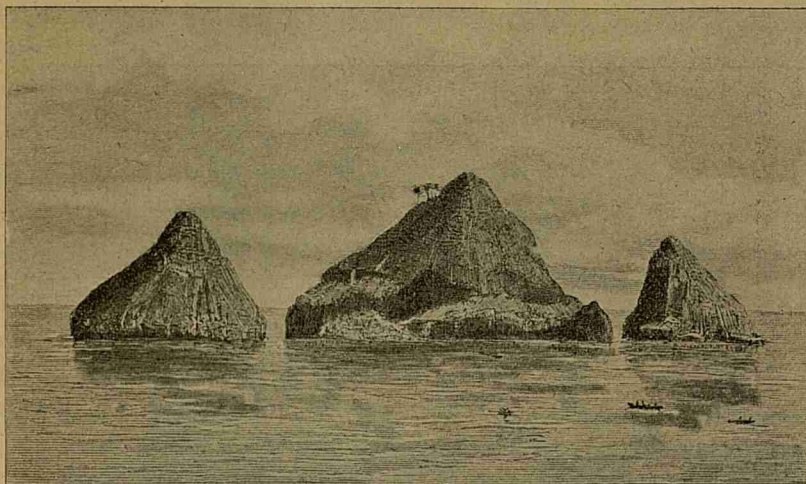
O parte a mării, intrată adânc în uscat se numește **golf**, *sân* sau *baie*.

Un colț de pământ ascuțit, care înaintează în mare se chiamă **cap**.

Un pământ înconjurat de toate părțile cu apă, se numește **insulă**.

Ostroave sunt insulele ce se găsesc între malurile unui râu sau într'un lac.

O grupă de insule se chiamă *Arhipelag*.

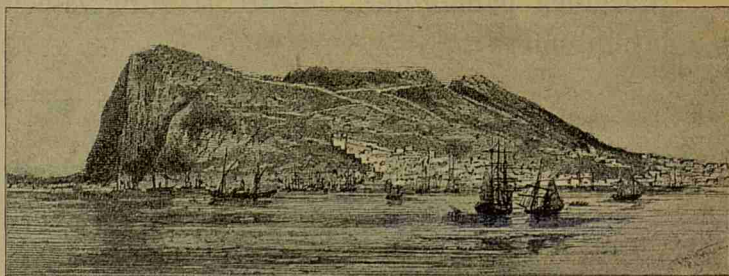

Arhipelag

O bucată mai mare de pământ, care înaintează în mare, dar tot se mai ține de uscat, se numește *peninsulă*.

Bucata de pământ, care leagă peninsula de uscat, se chiamă **Istm**.

Istmul este de obicei un pământ îngust, care desparte fundul a două golfuri sau a două mări. Prin unele locuri oamenii au săpat istmul și au lăsat să treacă apele dintr'o mare în cealaltă. Ei au construit astfel un canal maritim.

Peninsulă

Pe luciul mării plutesc vapoare.

Unele mări comunică între ele prin niște brațe înguste de apă, strânse între două uscături; acestea se numesc *strâmători*.

Orașele așezate pe țărmul mării se numesc *porturi*.

Porturile sunt așezate sau în fundul unui golf sau la gura unui fluviu.

ROMÂNIA

GENERALITĂȚI

Tatăl, mama și copiii formează o familie și locuiesc într'o casă.

Alături de casa părintească, și jur împrejur, sunt alte case locuite de alte familii. Mai multe asemenea locuințe, așezate unele lângă altele, formează un sat sau cătun. Satul are mai mult de 100 loc. Cătunul are mai puțin de 100 locuitori.

Unul sau mai multe sate alcătuiesc o comună rurală.

Intr'o comună se află cel puțin o biserică și o școală.

Satul, în care se află casa primăriei, se numește satul de reședință al comunei.

Dacă într'un sat sunt și prăvălii (dughene) și se țin și târguri dese, ia numirea de *târgușor* sau *târg*. Dacă numărul de clădiri publice se mărește se construiesc case mari de cărămidă, se croiesc străde drepte și populația se mărește, atunci târgul devine *oraș*.

Orașele sunt *urbe* sau *comune urbane*.

Mai multe comune la un loc fac o **plasă**. Comuna în care locuiește inspectorul comunal se chiamă *reședința plășii*.

Mai multe plăși, adunate una lângă alta, alcătuiesc un **judet**.

Orașul, în care șade prefectul, se numește capitala județului.

O adunare de mai multe județe formează Țara.

Țara noastră se numește *România*. Ea este cărmuită de Majestatea Sa Regele ajutat de mai mulți miniștri, cari compun *guvernul*. Suveranul nostru este Regele Carol I.

Orașul unde șed cărmuitorii și guvernul, se numește *capitala țării*.

Numărul tuturor județelor dimpreună cu al nostru este de *trei-zeci și două*.

Aceste trei-zeci și două de județe alcătuiesc **Țara românească** sau **România**. România este, așa dar, de trei-zeci și două de ori mai mare decât județul nostru. Dacă vom alipi aceste 32 de județe, unul lângă altul și fiecare la locul său, vom căpăta forma țării noastre.

FORMA ȘI HOTARELE ȚĂRII

România are forma unui braț îndoit la cot.

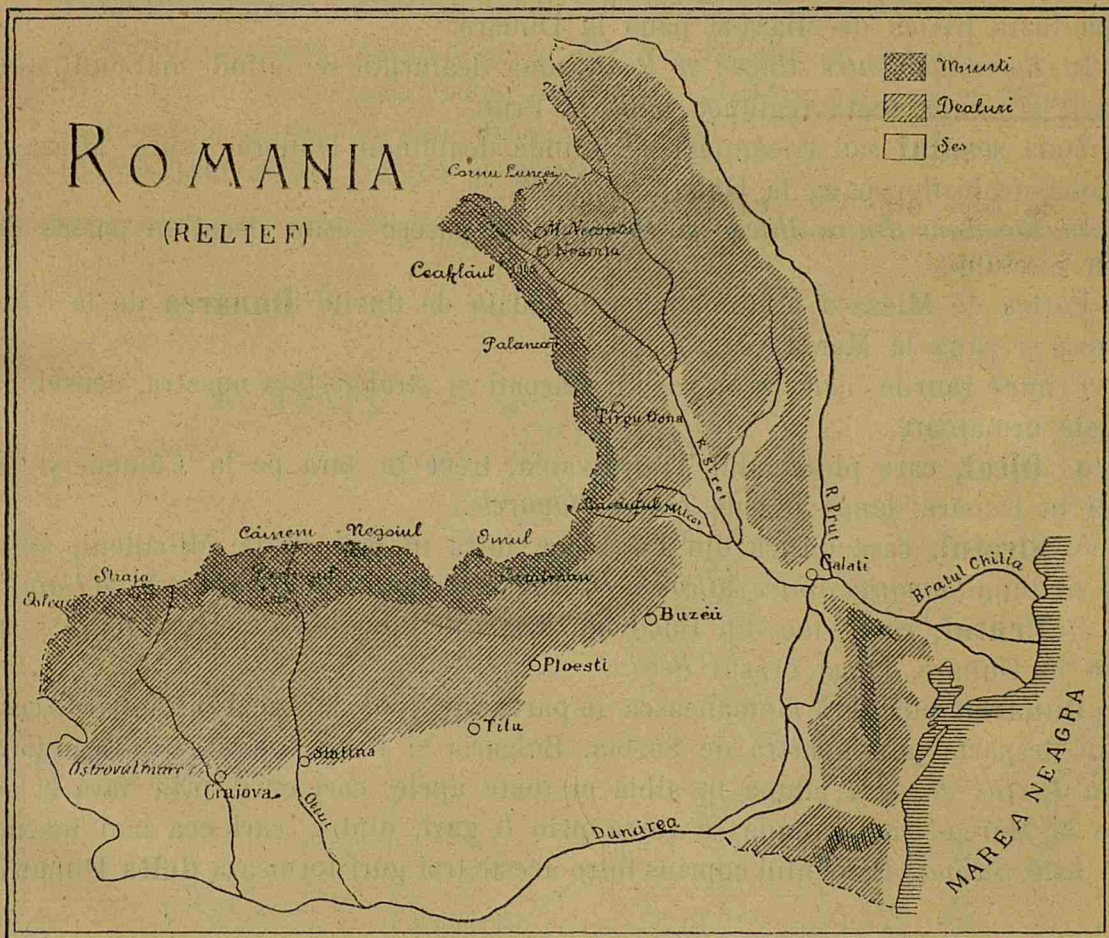
Munții Carpați despart țara noastră de Austro-Ungaria. Prutul și brațul Chilia, o despart de Rusia, iar Dunărea de Bulgaria și Sârbia.

Carpații, Prutul, brațul Chilia și Dunărea, sunt marginele *naturale* ale țării. Intre Moldova și Bucovina, precum și între Dobrogea și Bulgaria, marginile sunt *convenționale*, adică însemnate pe pământ de oameni, mai de obicei prin moșoroaie.

Dacă, înăuntrul acestui contur, ducem râul Olt și apa Milcovului, împărțim România în patru părți.

Aceste sunt: *România din dreapta Oltului*, *România dintre Olt și Milcov*, *România dintre Milcov și Prut* și *România dintre Dunăre și Marea Neagră*.

Partea cea mai însemnată a țării noastre o formează munții **Carpați**, cari se întind pe toată granița despre Austro-Ungaria. Această parte formează *zona muntoasă* a țării.

Ea se cuprinde între creasta Carpaților și o linie, care se întinde aproape paralel cu Carpații de la un capăt până la celalt al țării. Acea linie arată începutul dealurilor.

În zona munților întâlnim următoarele vârfuri mai înalte: *Negoiul*, *Parângul*,

Omul, Caraimanul, Ceahlăul și Pitra-Roșie. Negoiul este vârful cel mai înalt din toate. Ceahlăul este cel mai înalt vârf din *România dintre Milcov și Prut*,

În munții Carpați se găsesc nouă trecători mai însemnate, pe unde oamenii trec din România în Austria. Acestea sunt: *Vârciorova, Păiuș, Căineni, Predeal Oituz, Palanca sau Ghimeș, Tulgheș și Burdujeni-Ițcani.*

Pe la Vârciorova, Căineni, Predeal, Palanca și Burdujeni se trece și cu calea ferată; iar pe celelalte numai cu căruța.

Alături cu zona munților se întinde zona **dealurilor**, care încinge țara întregă ca un brâu, de la un capăt la celalt.

În *România* din dreapta și din strânga *Oltului*, de la Mehedinți și până la Brăila această zonă se află cuprinsă între zona munților și zona șesului, care ocupă toată partea de Miază-zi până la Dunăre.

În *România dintre Milcov și Prut*, zona dealurilor se întinde mai mult spre Răsărit și ocupă toată regiunea până la Prut.

Zona **șesului** sau a câmpiei se întinde dealungul Dunărei, spre Miază-zi de zona dealurilor până la Galați.

În *România dintre Milcov și Prut*, nu se găsesc șesuri decât în partea de jos a Siretului.

Partea de Miază-zi a României este udată de fluviul **Dunărea** de la Vârciorova și până la Marea-Neagră.

Printre râurile, cari izvorăsc din Carpați și străbat țara noastră, deosebim pe cele următoare:

a) **Oltul**, care pleacă din Transilvania, trece în țară pe la Căineni și se varsă în Dunăre, lângă orașul *Turnu-Măgurele*.

b) **Siretul**, care pleacă din Bucovina, intră în țară pe la Mihăileni, străbate în lung *România dintre Milcov și Prut* și se varsă în Dunăre aproape de *Galați*.

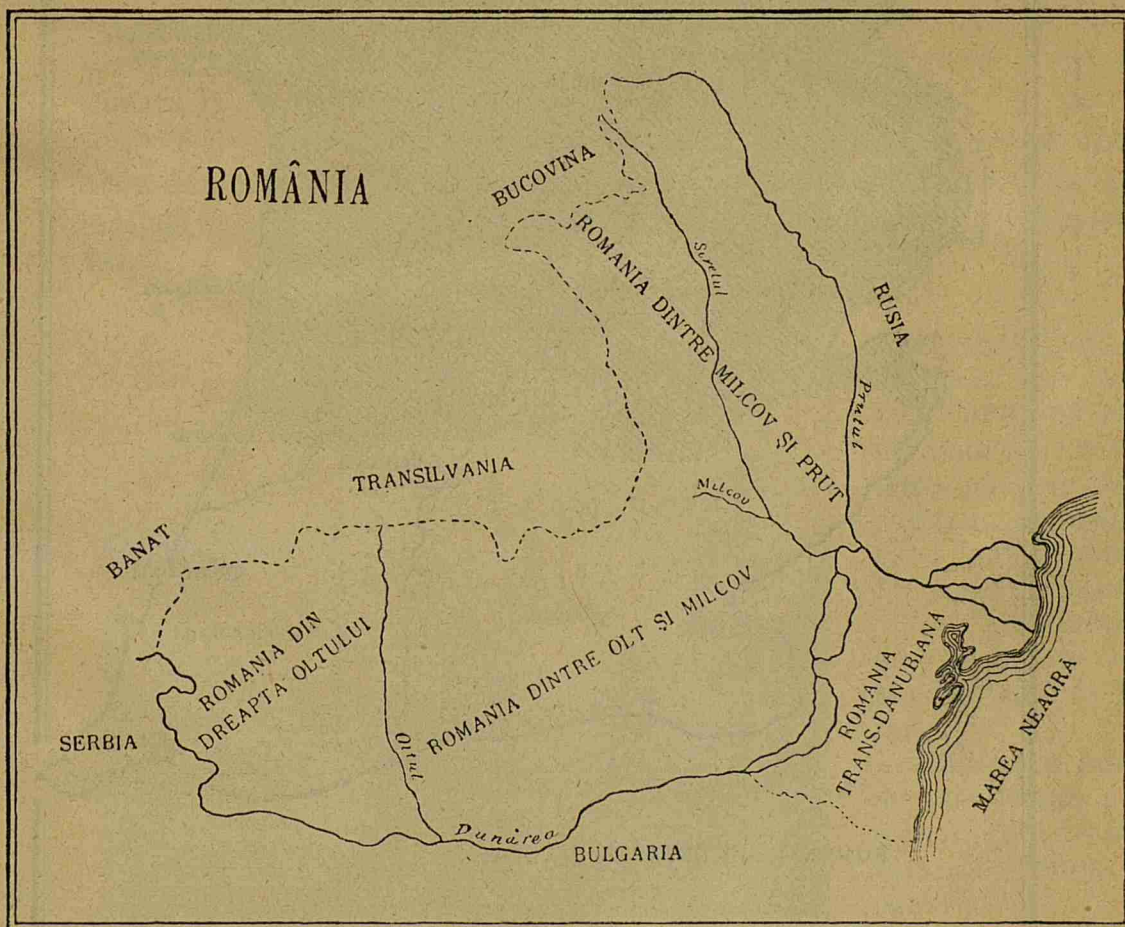
c) **Prutul**, care vine din Bucovina desparte România de Basarabia și se varsă în Dunăre, lângă orașul *Reni*.

Dunărea udă țara Românească în partea de Apus, Miază-zi și Răsărit. Acest fluviu desparte țara noastră de Sârbia, Bulgaria și Rusia. Dunărea intră în țară pe la *Porțile de fier*; adună în albia ei toate apele, cari curg prin țară și se duce la Marea-Neagră, unde se varsă prin 3 guri, dintre cari cea mai însemnată este *Sulina*. Pământul coprius între aceste trei guri formează **delta** Dunării.

IMPARTIREA NATURALA A ROMANIEI

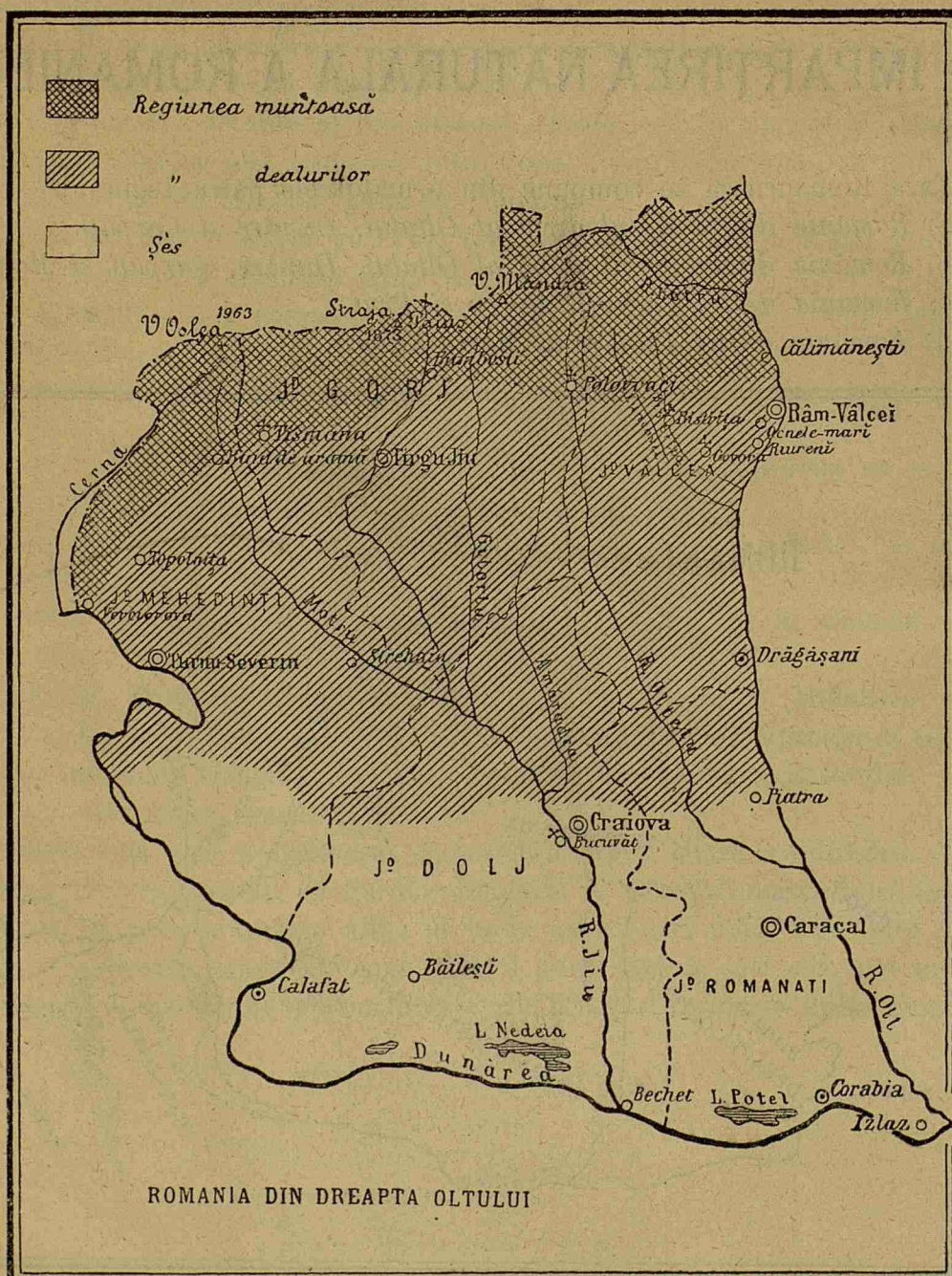
Țara Românească se compune din următoarele patru regiuni :

- România dintre malul drept al Oltului, Dunăre și Carpați.*
- România dintre malul stâng al Oltului, Dunăre, Carpați și Milcov.*
- România dintre Carpați, Milcov și Prut.*
- România dintre Dunăre și Marea-Neagră.*

A) *România din dreapta Oltului*

Această parte a României este *mărginită* la Miază-noapte de lanțul munților Carpați, dela Vârciorova și până la Căineni; la Miază-zi de fluviul Dunărea dela Vârciorova în jos până la gura Oltului; iar la Răsărit de râul Olt dela pasul Căineni și până la vărsarea sa în Dunăre.

România, în această parte, este acoperită în spre apus și Miază-noapte de munții

Mehedințului, cu vârful *Oslea*; munții **Vulcan**, cu vârful *Straja* și munții **Parângului**, cu vârful cel mai înalt *Mândra*.

Trecătorile cele mai însemnate din această regiune sunt: *Vârciorova*, pe unde merge calea ferată; *Lainici-Păiuș*, formată de râul Jiu, pe unde trece o șosea, și *Câineni*, formată de râul Olt, pe unde trece calea ferată.

Zona muntoasă din această regiune se întinde spre Miază-zi, până la o linie care pleacă de la *Vârciorova*, trece pe la Miază-noapte de Târgu-Jiu.

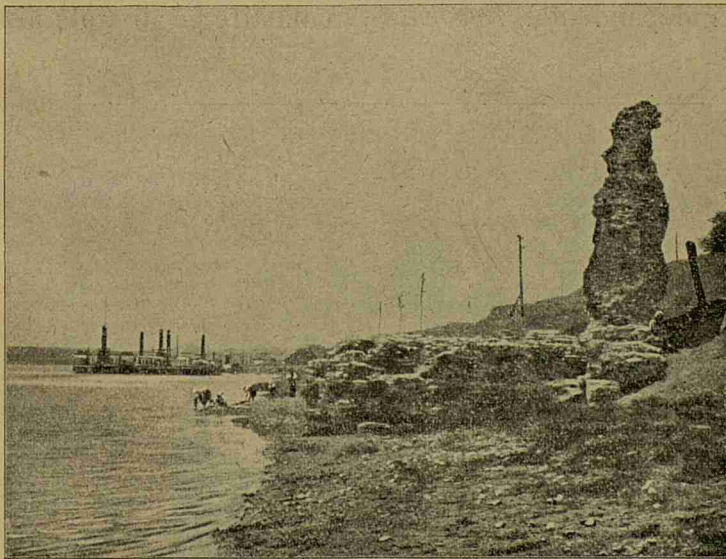
Din această linie spre Miază-zi de zona munților, se întinde *zona dealurilor*, până în linia șesului, care începe dela *Ostrovul mare* din Dunăre și trece pe la Miază-zi de Craiova și de Piatra-Olt,

Partea care se întinde spre Miază-zi de această linie și până la Dunăre este *zona șesului*. **Dunărea** udă această parte la Apus și Miază-zi, de la *Vârciorova* și până la gura Oltului. Ea învâluie în cursul său mai multe insule mari, precum: *Corbu*, *Ostrovul mare* și altele mai mici.

Dealungul Dunării, se află mai multe lacuri mari ca: *Nedeia*, *Potelul* și altele.

Din munții Carpați se deschide spre Miază-zi *valea Jiului*, prin care curg apele acestui râu. **Jiul** vine din Transilvania, trece în țară pe la valea *Lainici-Păiuș*. Ea lasă în stânga orașele Târgu-Jiu și Craiova și se aruncă în Dunăre lângă *Bechet*. Jiul se încarcă pe dreapta cu *Motrul*, iar pe stânga cu *Gilotrul* și cu *Amaradia*. Marginea despre Răsărit a regiunii o formează râul **Olt**. Acest râu vine tot din Transilvania, trece în țara pe la *Câineni*, și udă pe dreapta județele Vâlcea și Romanați. Oltul se încarcă cu *Oltețul*, care udă județele Gorj, Vâlcea și Romanați.

Aci se află următoarele județe: 1).

Ruinele podului Traian

Mehedinți, în partea de Apus. Are drept capitala **Turnu-Severin**, port pe Dunăre. Aci se văd urmele podului lui Traian, construit cu ocaziunea trecerei împăratului Traian în contra Dacilor.

Baia de aramă, un mic oraș așezat în munți, la Miază-noapte de Turnu-Severin.

Vârciorova este o stație de cale ferată, pe unde se trece în țara vecină. *Topolnița* și *Strehaia* sunt mânăstiri.

1) Se va reduce împărțirea în județe numai la indicarea Capitalelor și a pozițiunii lor.

Gorj, spre Răsărit de Mehedinți. Capitala **Târgu-Jiu**, oraș așezat pe râul Jiu.

Mănăstirea Tismana, Gorj

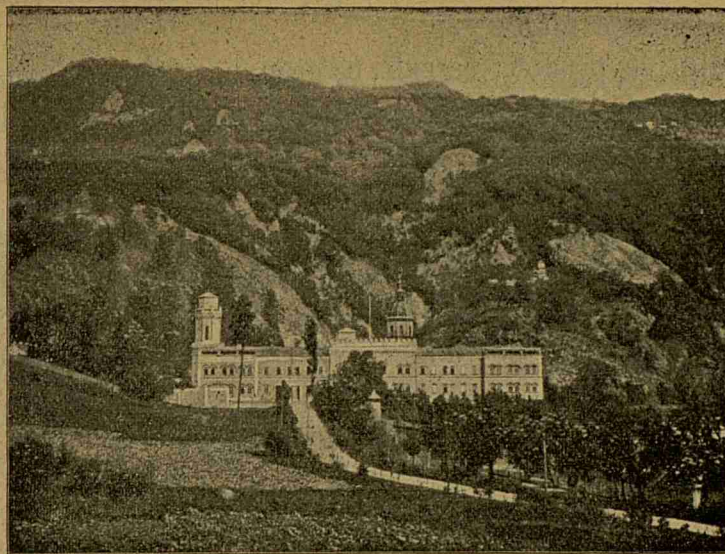
Tismana și Polovraci sunt mănăstiri.

Dolj, așezat în partea de Miază-zi. Este cel mai mare județ din Oltenia. Are drept capitală **Craiova**, situată în apropiere de Jiu. *Calafat* e port la Dunăre. Această localitate este renumită prin luptele vitejești, ce s'au dat de Români în timpul rezelului pentru independență. *Bucovățul*, mănăstire pe dreapta Jiului, fabrică de pielărie.

Băilești este cea mai mare comună rurală din Oltenia.

Vâlcea, spre Răsărit de Gorj. Capitala **Râmnicul-Vâlcei** așezat pe Olt. *Drăgășanii*, târg mare de vinuri, *Bistrița*, *Horez*, și *Cozia* mănăstiri. *Râureni*,

Mănăstirea Bistrița, județul Vâlcea

este un loc aproape de Râmnic, unde se ține un mare târg la 8 Septembrie. Călimănești pe Olt și Govora băi.

Romanați, Așezat spre Răsărit de Dolj. Capitala **Caracal** *Corabia*, port la Dunăre.

Spitalul central din Caracal

Producțiunile acestei regiuni se deosebesc după zone. În zona munților oamenii se ocupă mai mult cu pășunatul oilor. Pe aci se găsesc păduri întinse de

brad. Tot pe aci se găsesc și ape minerale cum sunt cele de la Călimănești, Olănești, Govora și altele.

În zona dealurilor se află nenumărate livezi de pomi din care se face țuica, precum și viile, în special cele de la Drăgășani; de asemeni semănături de orz și ovăz precum și fânețe multe.

În zona șesului se produc: cereale, ca grâu, porumb, orz, ovăz și mei, plante ca în și cânepă, precum și tot felul de legume. Tutunul se cultivă în multe locuri. Din Dunăre și din lacurile alăturate se scoate mult pește. Locuitorii se mai ocupă mult și cu creșterea vitelor ca boi, cai, oi, etc.

Orașul cel mai mare din România din dreapta Oltului este **Craiova**, (40.000 loc.) Altă dată a fost capitala acestui ținut, când se chema Banatul Olteniei. Al doilea după Craiova vine **Turnu-Severin**, cel mai mare port din această parte a României. Vine apoi pe rând *Calafatul* și *Corabia*, porturi mai mici pe Dunăre.

România dintre Olt și Milcov

Această regiune se coprinde între Carpați, râul Olt, Dunăre și râul Milcov.

Toată partea de Miază-noapte a regiunii este acoperită cu lanțul **Carpaților**, care se întinde spre Răsărit până la muntele Giurgea.

România dintre Milcov și Olt se împarte în următoarele trei zone: *muntoasă*, *deluroasă* și *șeasă*.

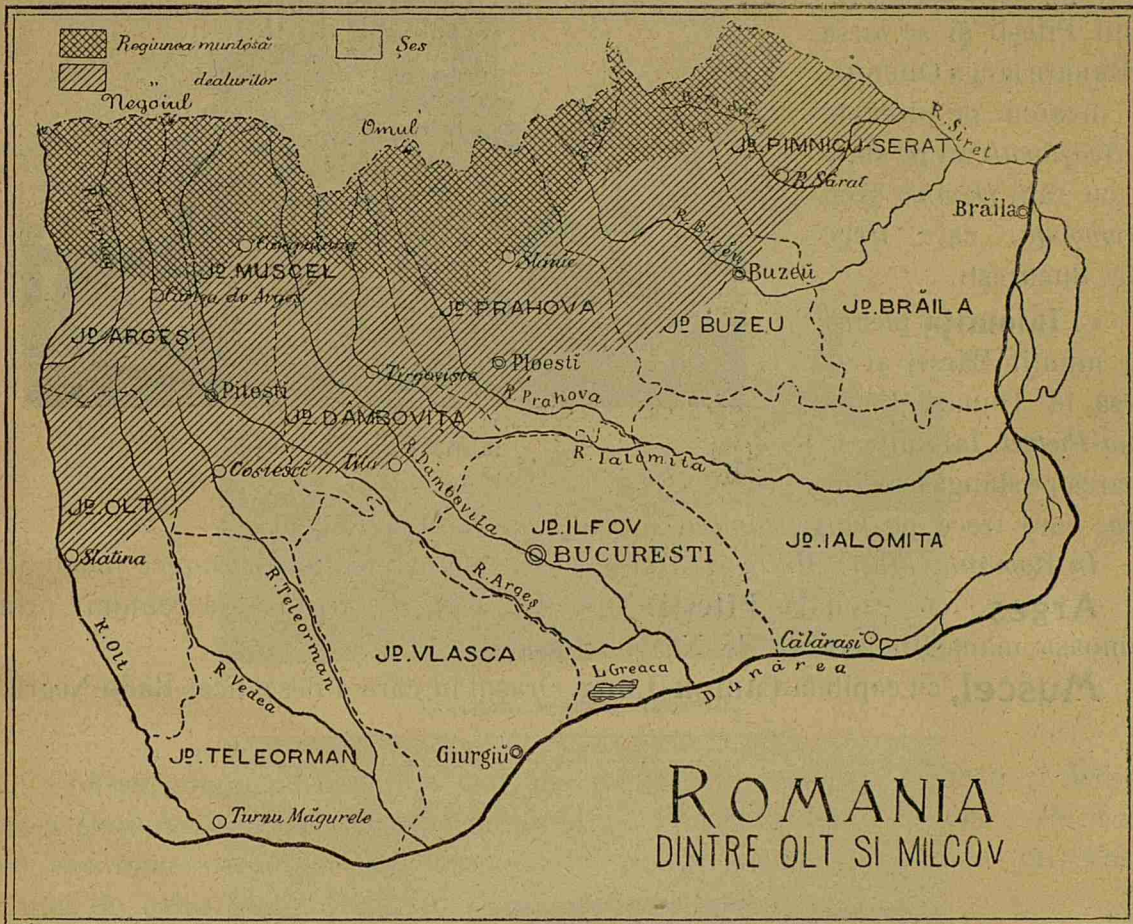
Zona *muntoasă* se întinde de la coama munților, spre Miază-zi, până în linia care trece prin Curtea de Argeș, Câmpu-lung, Slănic și unirea Buzăului cu Bâsca mare.

Munții din această zonă se compun din următoarele trei ramuri:

Făgărașul, cu vârful *Negoiul*; munții **Bârsei**, cu vârfurile *Omul* și *Caraimanul*; și munții **Buzăului**, cu vârful *Penteleul*.

În această zonă sunt două trecători mai principale: trecătoarea *Bran* (județul Muscel) pe unde se umblă cu căruța și trecătoarea *Predeal*, pe unde trece și calea ferată.

Spre Miază-zi de zona munților se întinde *zona dealurilor*, până în linia șesului, care pleacă de lângă Slatina, trece pe la Costești, Titu, Ploești, Buzău și Râmnicu-Sărat.

Din această linie și până la Dunăre și Siret se întinde *zona șesului* sau a câmpiei.

De-a-lungul Dunării se află lacurile *Suhăia*: în județul Teleorman, *Balta Mair* în Vlasca, *Greaca* în Ilfov și *Călărași* în județul Ialomița.

Între brațul *Borcea* și Dunăre se află cuprinsă marea insulă numită *Balta*; iar mai spre Miază noapte se află insulele *Popa* și *Bregohiuul*, toate învăluite de brațele Dunării, care se întrunesc cam în dreptul orașului Brăila.

Principalele văi din această parte a țării sunt :

a) **Vedea**, unită cu **Teleormanul**, care străbate județul Teleorman.

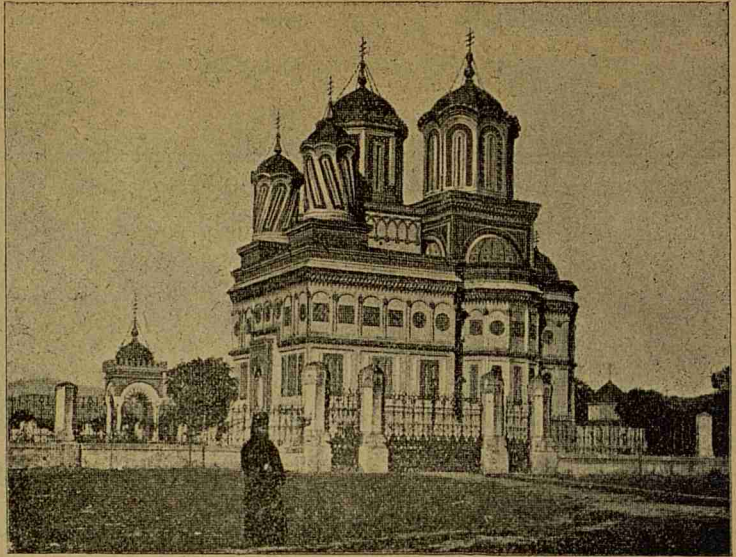
b) **Argeșul**, care trece pe la stânga orașului Pitești și se varsă în Dunăre lângă Oltenița. Se încarcă pe dreapta cu *Neajlovul*; iar pe stânga cu râul *Dómnei* și cu *Dâmbovița*, care trece prin București.

c) **Ialomița** pleacă din munții Bârsei și se varsă în Dunăre lângă *Pîua-Pietrei*. Ialomița se încarcă pe stânga cu *Prahova*, care trece pe lângă *Sinaia*, locuința de vară a Regelui.

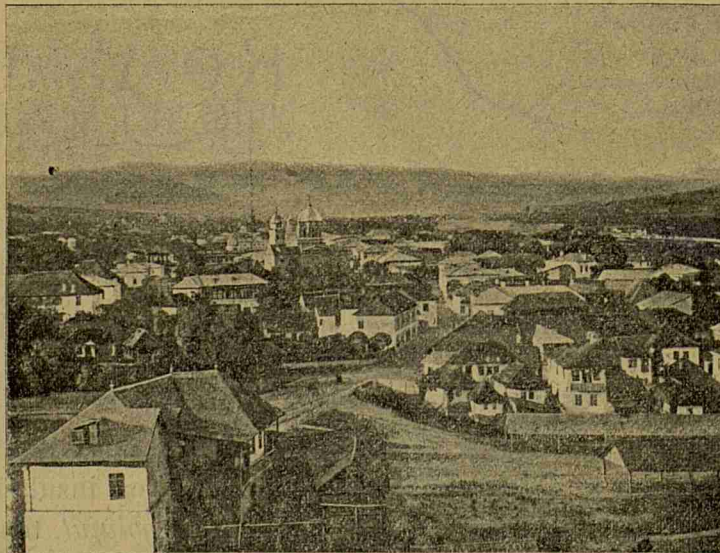
In România dintre Milcov și Olt se găsesc următoarele două-spre-zece județe ¹⁾ :

Argeș, cu capitala **Pitești**. Orașul *Curtea de Argeș*, este renumit prin frumoasa mănăstire clădită de Neagoe Basarab.

Muscel, cu capitala **Câmpu-Lung**. Orașul în care a descălicat Radu-Negru.

Biserica Curtea de Argeș

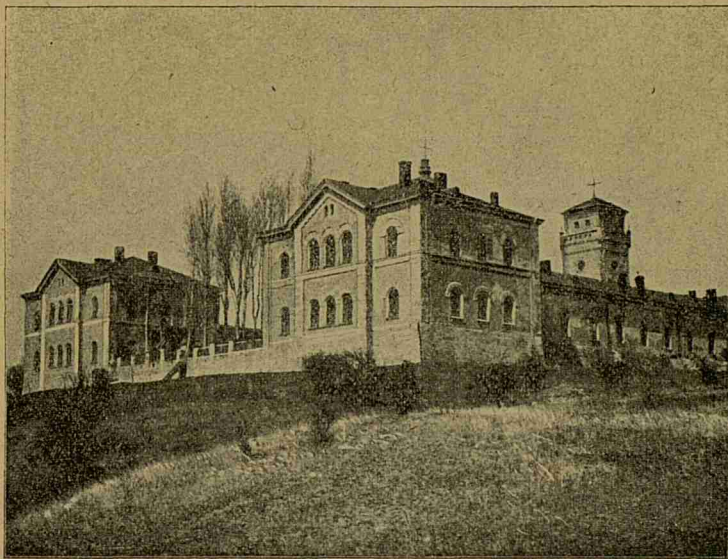
Orașul Câmpu-Lung

¹⁾ Descripția județelor se va reduce la indicarea pozițiunii lor și a capitalelor lor. Toate localitățile vor fi semnate în văile descrise cu partea lor caracteristică.

Nămăești, mănăstire. *Rucăr* este comună rurală importantă prin pozițiunea sa frumoasă și aerul său curat.

Oltul, cu capitala **Slatina**, oraș foarte vechiu. În apropiere se află mănăstirea *Strihăreț*, cu o școală de agricultură.

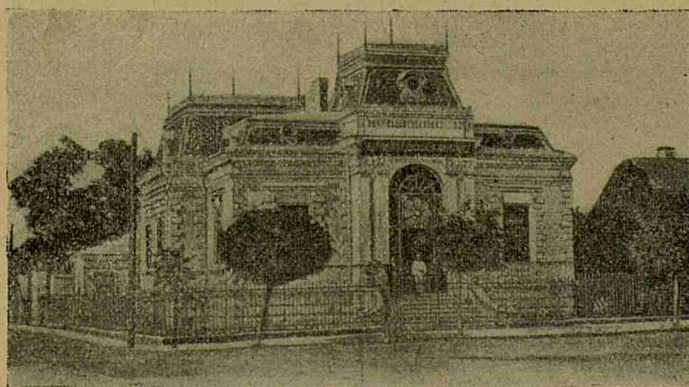
Dâmbovița, cu capitala **Târgoviște**, care a fost mai înainte capitala Munteniei. Acest oraș este astăzi renumit prin ruinele sale, cari ne amintesc vechile palate ale Basarabilor.

Mănăstirea Dealului. Târgoviște

Găești, comună urbană. Se mai află mănăstirile: *Golgota*, *Viforâta* și *Mănăstirea Dealului*, unde se află capetele lui Mihai Viteazul și Radu cel mare. *Pucioasa*, cu ape minerale. *Finta* loc însemnat în istorie pentru învingerea lui Vasile Lupu de către Matei Basarab.

Teleorman, cu capitala **Turnu-Măgurele**, port la Dunăre. *Alexandria*

Palatul Administrativ. T.-Măgurele

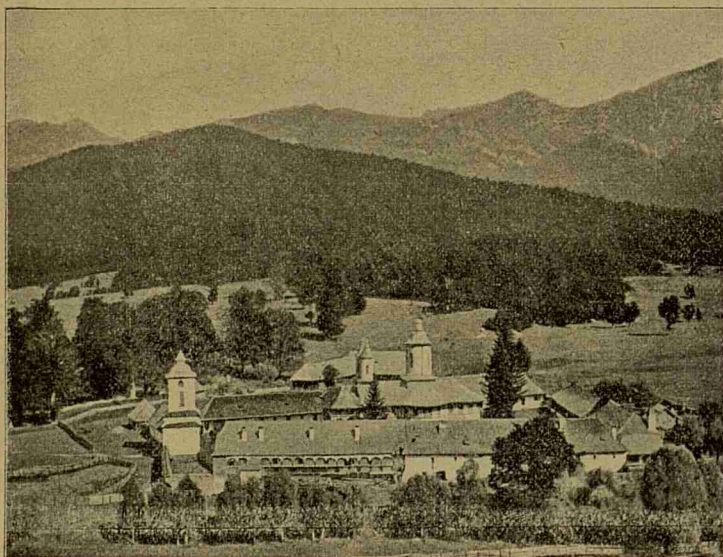

este cel mai mare oraș din județ. *Zimnicea*, mic port la Dunăre. *Roșiorii-de-Vede*, oraș zidit pe timpul lui Mihai.

Prahova, cu capitala **Ploiești**. *Câmpina*, *Văleni*, *Bucovu Slănic*, *Urlați* și *Filipești de Târg*, sunt toate comune urbane. *Sinaia* pe râul Prahova, comună urbană și reședința de vară a Regelui. *Azuga*, mai la Nord, are o fabrică de sticlărie, alta de bere și o altă de postavuri. Aci se fabrică de asemenea și brânzeturi.

Slănic și *Telega* cu saline.

Bușteni sat foarte frumos în munți. Are o fabrică de hârtie.

Mănăstirea Cheea Teleajenului (Prahova)

Predeal este o localitate în munții Prahovei, cunoscută ca trecătoare în Transilvania. Pe aci trece calea ferată, care pune în legătură directă România cu Transilvania. Județul Prahova este cel mai industrial din toată țara.

Vlașca, cu capitala **Giurgiu**, port la Dunăre. *Călugăreni*, așezat aproape

Vedere din Giurgiu

de confluența Neajlovului cu Glavaciocul, este un sat renumit, unde Mihai Viteazul a bătut îngrozitor pe Turci, comandați de *Sinan Pașa*.

Ilfov, cu capitala **București**. *Oltenița* port la Dunăre. *Țigănești*, *Znagov*, *Pasărea*, *Cernica*, *Căldurășani*, sunt mănăstiri.

Teatru Național

Ialomița, cu capitala **Călărăși**, port la Dunăre. *Urziceni* și *Slobozia*, sunt târguri. *Piua-Pietrei* mic port pe Dunăre la îmbucătura Ialomiței.

La *Fetești* incepe marele și frumosul pod de peste Dunăre, cel mai lung pod din lumea întreagă.

Buzău, cu capitala **Buzău**. *Mizil* comună urbană și târg. *Ulmeni*, este renumit pentru fabricarea coniacului. La *Monteoru* se scoate din pământ multă păcură. *Ciolan*, *Rătești*, *Găvanele*, *Nișon* și *Vintilă Vodă*, mănăstiri. *Sărata* și *Meledic* ape minerale.

Vederea orașului Brăila

Brăila, cu capitala **Brăila**, cel mai mare port pe Dunăre. *Lacul-Sărat*, renumit pentru apele sale minerale.

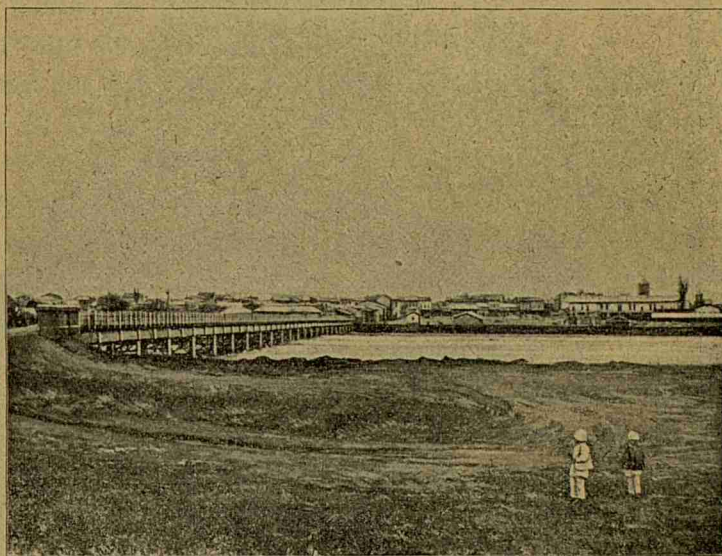
Calea regală din Brăila

Râmnicul-Sărat, cu capitala **Râmnicul-Sărat**. *Plăinești*, târg important, *Poiana Mărului*, *Rogozu*, *Dălhăuți* și *Costești*, mănăstiri.

În zona munților României dintre Olt și Milcov se exploatează pădurile și se fabrică brânzeturi. Cele dela Penteleu și Azuga sunt renumite. Locuitorii se ocupă mai cu seamă cu creșterea oilor. În această zonă se exploatează și minerale ca sare, păcură și altele.

Tot în această parte a țării se mai găsesc și ape minerale foarte căutate, cum sunt și cele dela Pucioasa, Slănic și Sărata.

Prin regiunea dealurilor se cultivă mai cu seamă porumbul, vița și livozile sau silistile de pruni, din care se face țuica.

Orașul R.-Sărat

Locuitorii din zona șesurilor sunt mai toți plugari. În această zonă se produce în mare cantitate porumbul, apoi grâul, orzul, ovăzul, rapița și meiul. În fine cânepa, în și tutun precum și tot felul de plante și legume.

Creșterea vitelor, adică păstoria, este una din ocupațiunile de căpetenie ale locuitorilor.

Din Dunăre și de prin bălțile așezate pe lângă dânsa, se scoate foarte mult pește.

Cerealele și în special grâul, rapița și porumbul se exportă, cea mai mare parte din portul **Brăila**; iar restul prin celelalte porturi ca: *Giurgiu*, *Călărași*, *T.-Măgurele*, *Oltenița* și altele.

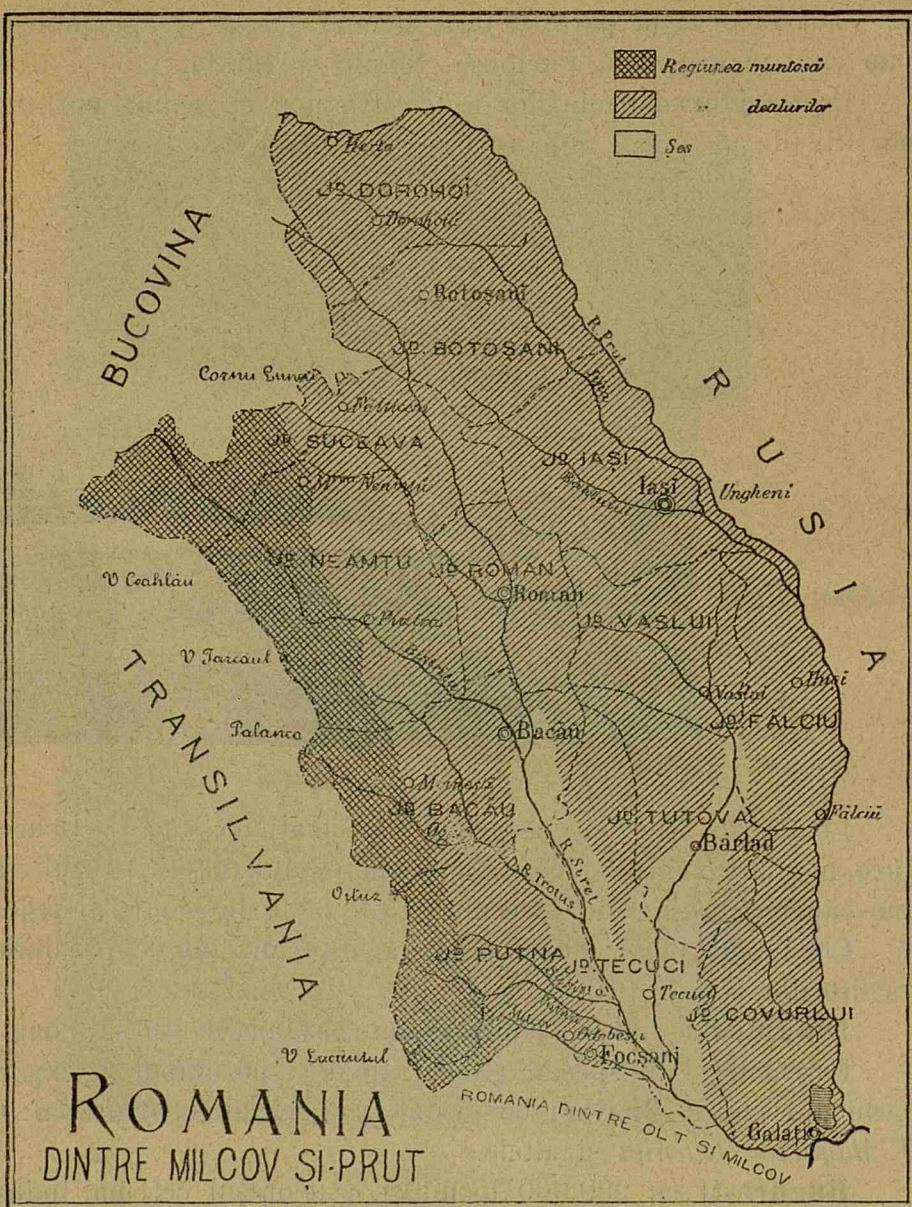
București cu 280.000 locuitori, este orașul cel mai industrial și comercial din România. Alte orașe importante sunt: **Ploești**, așezat pe drumul spre Predeal, *Buzău*, *Pitești*, *Târgoviște*, etc.

C) România dintre Milcov și Prut

Ținutul acesta se cuprinde între munții Carpați și Bucovina spre Apus; Prutul spre Miază-noapte și Răsărit; iar spre Miază-zi Milcovul și Siretul o desparte de România dintre Olt și Milcov.

În spre Apusul acestei părți de țară sunt munții **Carpați**, cari încep cu șirul *Vrancei* la Sud, se urmează spre Nord cu șirurile *Oituzului*, *Tarcăului* și *Hangului* și sfârșește cu munții *Dornii* la Nord. În munții *Hangului* se găsește cel mai înalt munte din Moldova, care se numește *Ceahlăul*.

Zona muntoasă a acestei regiuni se află spre Apus. Ea începe din creasta Carpaților și se povârnește spre Răsărit. O linie, care ar pleca din culmea muntelui *Giurgea* și ar trece pe la *Târgu-Ocna*, *Moinești*,

Piatra și Mănăstirea Neamțu o mărginește spre partea de Est.

Munții României dintre Milcov și Prut sunt: munții *Vrancei* cu vârful

Giurgea, munții *Oituzului* cu vârful *Șandru mare*; munții *Tarcăului* cu vârful *Tarcăul*; munții *Hangului* cu vârful *Ceahlăul*, cel mai înalt munte din Moldova și munții *Dornei* și ai *Bistriței* cu vârful *Rărăul* la granița despre Bucovina.

Trecătorile din acești munți sunt: *Oituzul* cea mai importantă. Vin apoi: *Palanca*, formată de Trotuș; *Bistricioara*, formată de râul Bistricioara; *Cornu-Luncei*, format de Moldova și *Ițani-Burdujeni* la intrarea Sucevei. Pe la Palanca și Burdujeni trece calea ferată.

Zona *dealurilor* ocupă tot restul regiunii dela zona munților și până la Prut, cu doosebire numai că dealurile dintre Siret și Prut sunt mai mici decât cele din dreapta Siretului. Fiind-că *România dintre Milcov și Prut* toată este deluroasă, nu se găsesc șesuri decât pe valea Siretului, aproape de gura sa, și prea puține aproape de confluența Bârladului.

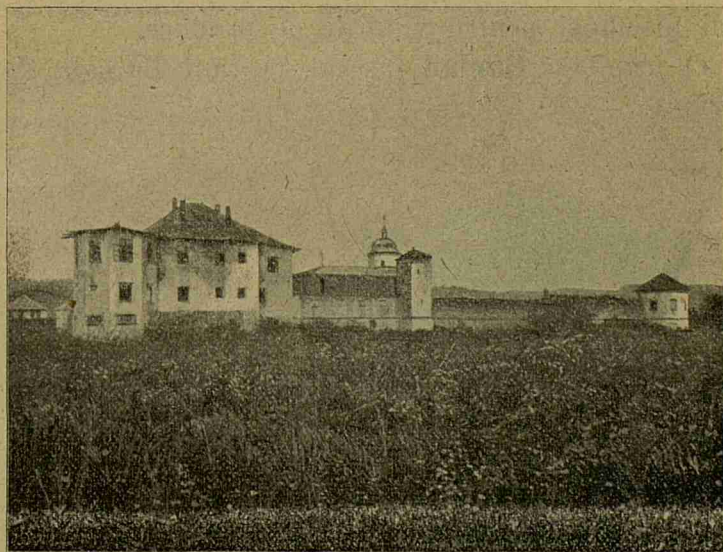
Prin această parte a țării noastre curg râurile: **Siretul**, care pornește din Bucovina, trece în Moldova pe la Mihăileni, o străbate dela Miază-noapte spre Miază-zi și se varsă în Dunăre mai jos de Galați. Siretul se încarcă pe dreapta cu *Moldova*, *Bistrița*, *Trotuș*, *Putna* împreună cu *Milcovul*, *Râmnicu-Sărat* și *Buzăul*. Pe stânga, Siretul primește numai pe *Bârlad*.

Prutul mărginește regiunea dela Boian și până la Reni. Se încarcă pe dreapta cu *Jijia*.

Între Galați și Reni, pe marginea Prutului, se află mare lac *Brateș*¹⁾.

Județele cari compun *Pomânia dintre Milcov și Prut* sunt cele următoare:

Putna, cu capitala **Focșani**, situat pe Milcov. *Adjud* comună urbană și târg. *Odobești* și *Panciu* sunt localități însemnate pentru producțiunea vinului. La *Sascut* este fabrică de zahăr.

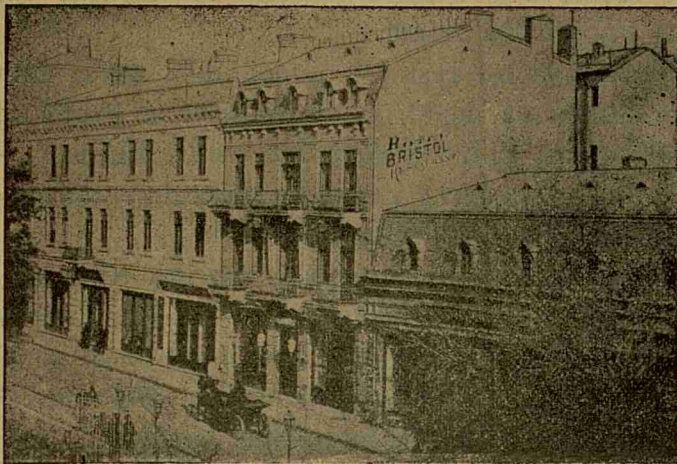
Mănăstirea Miera, județul Putna

1) Impărțirea administrativă se va reduce la indicarea județelor cu capitalele lor, iar localitățile se vor dispensa de noțiunile de geografie fizică a regiunii.

Covurlui, cu capitala **Galați**, așezat pe Dunăre. Este un mare port pe Dunăre.

Pechea, spre Miază-noapte, este târg

Portul Galați este unul din orașele cele mai vechi ale țării. Aici își are reședința comisiunea dunăreană, care regulează bunul mers al vapoarelor pe Dunăre.

In fața parcului municipal din Galați

In portul Galați se depun mai toate cerealele din Moldova, făinurile și toate celelalte produse, destinate la export. De asemenea mari cantități de lemne de lucru.

Din acest port pornesc mare parte din vapoarele, cari merg spre porturile străinătății.

Tecuci, cu capitala **Tecuciu**.

Nicorești este insemnat pentru vinurile ce produce.

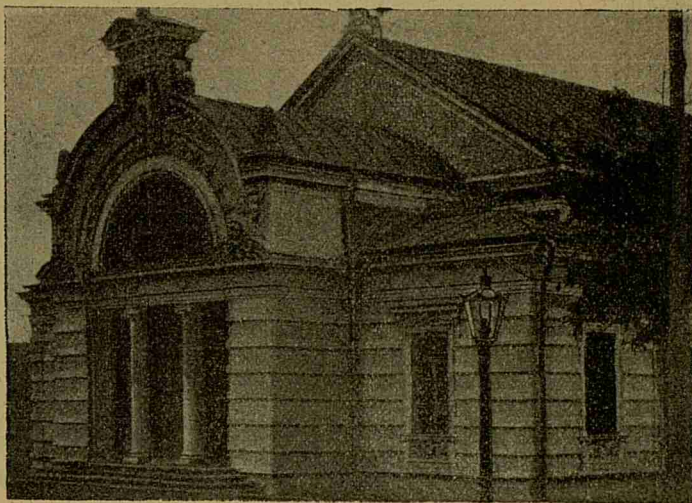
Tutova, cu capitala **Bârlad**, așezat pe râul Bârlad, *Murgeni*, *Puești* și *Plopana* sunt târguri.

Strada Ștefan cel Mare de la Librăria Petroff spre Piața Domnească din Bârlad

Fălciu, cu capitala **Huși**. Orașul *Fălciu* pe Prut. *Răducăneni* și *Docolina* târguri. *Stănilești*, loc însemnat în istorie printr' o luptă dată între Români uniți cu Rușii în contra Turcilor.

Vaslui, cu capitala **Vaslui**, așezat la unirea pârâului Vaslui cu Bârlad. *Negrești* este târgul cel mai important. *Bacova* este o localitate renumită printr' o victorioasă bătălie a lui Ștefan cel Mare în contra Turcilor.

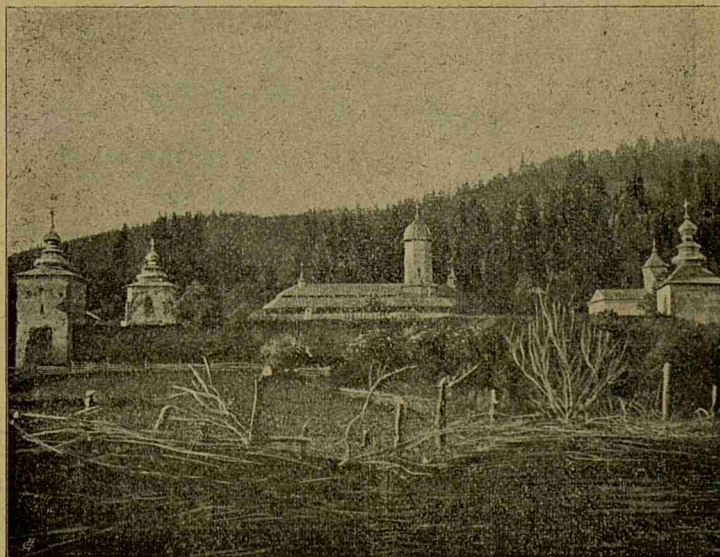

Curtea cu juri din Vaslui

Roman, cu capitala **Roman**, zidit acum vre-o 400 de ani de către Roman-Vodă Domnul Moldovei.

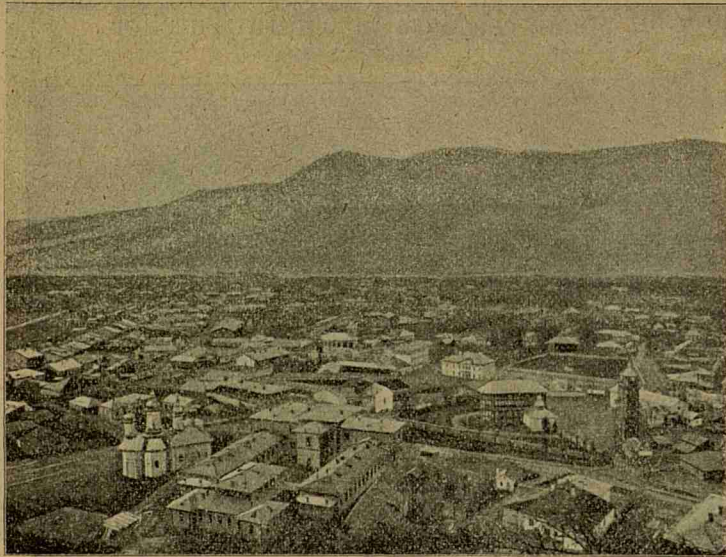
Strunga cu ape minerale. *Mircești*, cu o luncă frumoasă, este un sat unde se găsește casa lui Vasile Alexandri și unde a fost înmormântat acest mare poet al nostru.

Suceava, cu capitala **Fălticeni**. Aci se face un mare târg în ziua de Sfântu Ilie. *Baia de Soci* însemnată pentru una din victoriile lui Ștefan cel Mare.

Mănăstirea Slatina, județul Suceava

Neamțu, cu capitala **Piatra** pe Bistrița.
Târgu-Neamțului, așezat spre Miază-noapte.
Bălățești, localitate cunoscută prin izvoarele sale de ape minerale.

Orașul Piatra Neamț

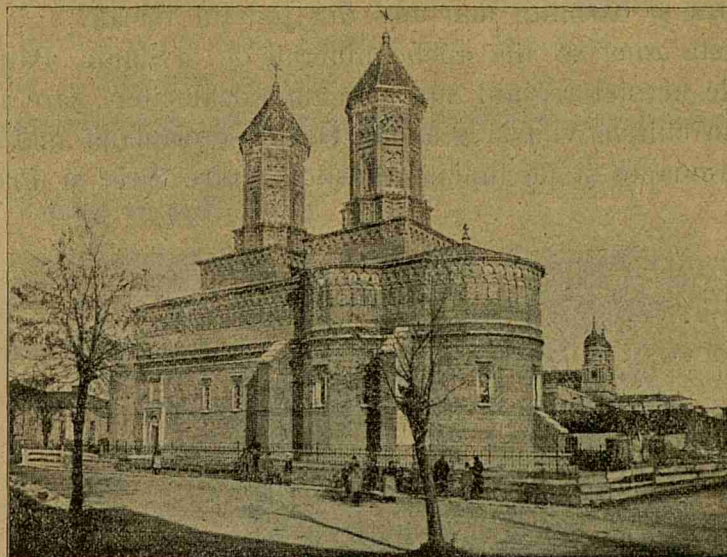
Bacău, cu capitala **Bacău**, pe dreapta Bistriței. *Târgu-Ocna* este însemnat pentru minele de sare. Județul Bacău este cel mai muntos din România.

Palatul municipal din Bacău

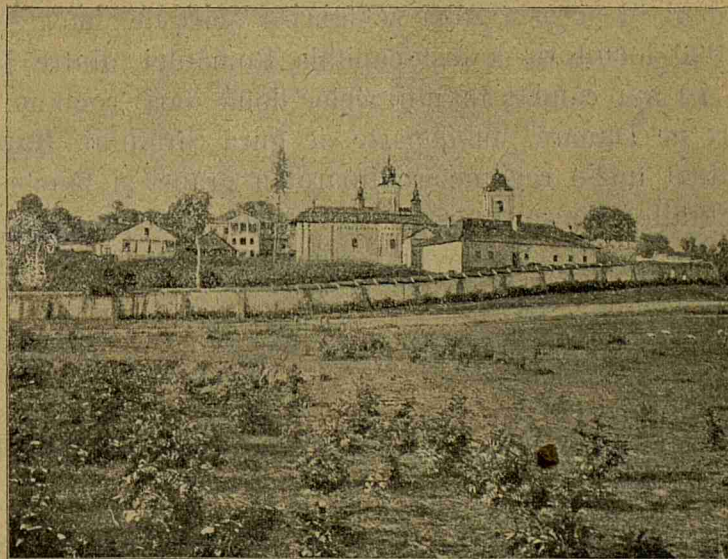
Iași, cu capitala **Iași**, fosta capitală a Moldovei până la anul 1859, când sau unit cele două țări. *Târgu-Frumos*, *Podul-Iloaiei*, târguri. *Ungheni*, pe Prut,

punct de trecere pe cale ferată în Basarabia. *Socola*, *Cetățuia*, *Galata* și altele sunt mănăstiri.

Biserica Trei-Erarchi, din Iași

Botoșani, cu capitala **Botoșani**. *Hârlău* este însemnat pentru facerea pietrelor de moară. *Burdujeni* este un târg și o trecătoare în Bucovina. *Ștefănești* târg pe Prut.

Mănăstirea Coșula, județul Botoșani

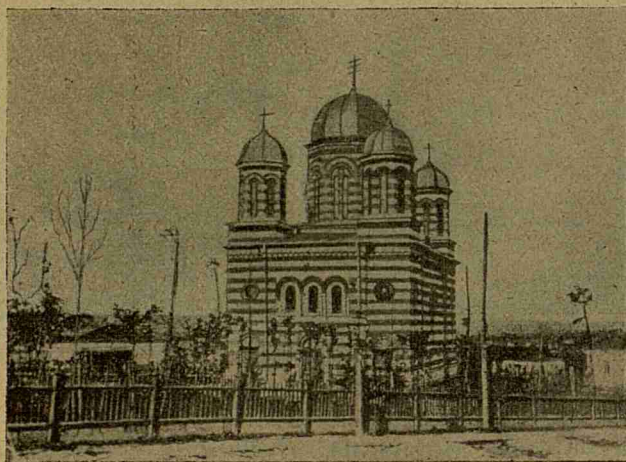

Dorohoiu, cu capitala **Dorohoiu**, așezat pe Jijia. *Mihăileni* lângă Siret, este târg și trecătoare în Bucovina.

În zona muntoasă se exploatează, mai cu seamă pădurile. Se extrage apoi multă sare, păcură și cărbuni, mai ales din județul Bacău.

Tot în această zonă se află apele minerale de la Slănic, Bălțătești și altele.

Producțiunile acestei regiuni sunt: În zona dealurilor, care acoperă mai tot restul regiunii, se cultivă vița și grânele. Grâul se seamănă mai cu seamă prin partea de Mieză-noapte și pe luncile râurilor dintre Siret și Prut.

Biserica-Catedrală din Dorohoi

Mai pretutindeni în această zonă se fabrică spirt de bucate (cereale).

Iași, cu 95.000 locuitori; a fost capitala României dintre Milcov și Prut până acum vre-o 40 ani când s'au unit cele două țări române. **Galați**, este cel mai mare port pe Dunăre, nu departe de gura Siretului. **Botoșani**, este un oraș comercial, situat într'o regiune roditoare în grâne și fânețe. Grânele din Botoșani sunt renumite. **Focșani**, așezat pe Milcov, este un oraș important la marginea de odinioare dintre Moldova și Muntenia, cele două principate românești, unite azi într'o singură țară.

D) România de peste Dunăre

Ținutul cuprins între Dunăre, brațul Chilia, țărmul mării negre și Bulgaria formează regiunea *României de peste Dunăre* sau *Dobrogea*.

Această regiune se împarte în două :

Partea despre Miază-noapte, cuprinsă între brațele Dunărei, *Chilia*, *Sulina* și *Sfântu Gheorghe*, precum și ținutul acoperit de lacurile *Razelm*, *Galoviștea*, *Smeica* și *Sinoia*, formează ceea ce se cheamă **delta**.

Acest ținut este mlăștinos și puțin locuit.

În restul României de peste Dunăre solul este mai ridicat și presărat cu dealuri. Partea cea mai înaltă se observă pe lângă Dunăre, în fața Brăilei și Galaților, unde se ridică dealul *Măcinului*.

Această regiune deluroasă este despărțită în două printr'o curmătură, care se întinde d'a curmezișul Dobrogei, de la Cernavoda și până la Constanța. Prin această curmătură s'a construit în vechime valul lui Traian, iar în timpurile noastre calea ferată.

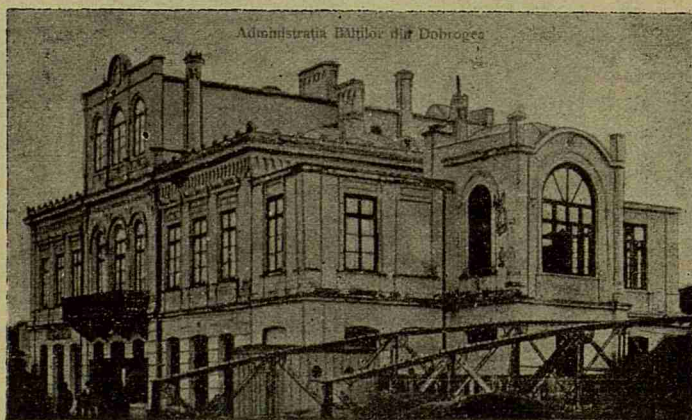
Văile sunt scurte și cursurile de apă neînsemnate.

Cele mai importante sunt *Taița și Telița*, care se varsă în lacul *Babadag*, apoi altele care merg spre Marea Neagră și altele care merg în Dunăre.

În delta Dunărei se află insulele *Letea, Sfântul Gheorghe și Dranov*.

România de peste Dunăre se compune din două județe :

a) **Tulcea**, în partea despre Miază-noapte, cu capitala **Tulcea**, așezat pe Dunăre. *Isaccea, Măcin, Babadag* comune însemnate. *Sulina* este port la Marea Neagră, *Cocoș* mănăstire.

Administrația Bălților din Dobrogea

b) **Constanța**, care ocupă partea de Miază-zi a ținutului, cu capitala **Constanța**, port la Marea Neagră și stațiune de băi. Este legat cu restul țării prin drum de fier. *Ostrovul, Hârșova și Cernavodă* sunt mici porturi pe Dunăre ; *Adam Clisi* localitate în care s'au găsit multe monumente romane.

Printre bogățiile României de peste Dunăre, cele mai însemnate sunt pescuitul și creșterea vitelor. În al doilea rând vine agricultura.

De cât-va timp se scoate multă piatră de la *Turcoaia*, pe malul Dunărei, mai jos de Măcin.

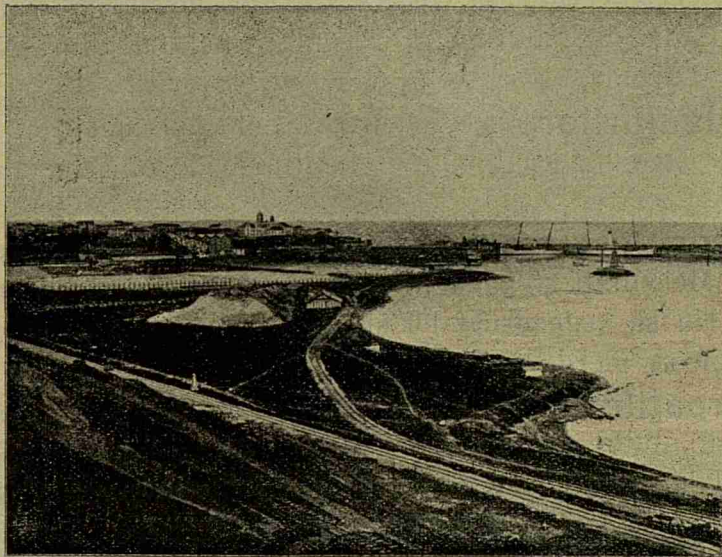
Lângă Constanța se află lacul *Tekir-Ghiol*, renumit pentru apele sale minerale ca și lacul Sărat de lângă Brăila.

Printre bogățiile României de peste Dunăre, cele mai însemnate sunt pescuitul și creșterea vitelor. În al doilea rând vine agricultura.

De cât-va timp se scoate multă piatră de la *Turcoaia*, pe malul Dunărei, mai jos de Măcin.

Lângă Constanța se află lacul *Tekir-Ghiol*, renumit pentru apele sale minerale, ca și lacul Sărat de lângă Brăila.

Între orașele cele mai însemnate din România de peste Dunăre este *Sulina* așezată la gura brațului Sulina.

Portul Constanța

Pe aci intră și ies toate vapoarele, cari vin din alte țări, sau se duc încărcate cu cereale din porturile Brăila și Galați.

Portul **Constanța**, este iarăși însemnat mai cu seamă de când s'a făcut pod peste Dunăre. Prin ajutorul acestui pod se stabilește legătura între România de peste Dunăre și restul țării. Cu timpul Constanța va deveni cel mai important port de pe Marea Neagră.

Tulcea, așezat pe Dunăre este orașul cel mai populat din această parte a țării. Celelalte sunt puțin însemnate.

SINTEZA INTREGEI ROMANII

Țara Românească se împarte în următoarele trei zone :

a) **Zona munților**, formată de lanțul Carpaților de la Vârciorova și până la intrarea Bistriței în țară. În această zonă țărmul se ridică treptat de la Dunăre și Prut, până la 2500 metri d'asupra luciului Mării-Negre, adică în creasta munților Carpați.

b) **Zona dealurilor**, care se urmează din zona munților și care încinge țara prin mijloc, întocmai ca un brâu. Înălțimile de obicei, în această zonă nu trec peste 700 metri.

c) **Zona șesului**, sau *Câmpia*, ocupă cam jumătate despre Miază-zi a *României* de la Mehedinți și până la râul Siret. Pe această zonă pământul este întins și neted. Nu se vede decât ici și colo câte o colină neînsemnată sau vre-un costiș care se pierde în câmpie.

Lanțul **Carpaților**, care formează partea cea mai ridicată a țării, se compune din mai multe grupuri :

a) Incepând de la Vârciorova, se ridică mai întâiu munții **Mehedințului** cu vârful *Oslea*; vin apoi în rând înșirați spre Răsărit: Munții **Vulcan**, cu vârful *Straja* și munții **Parângul** cu masivul *Parângul* și cu vârful *Mândra*. Aceste trei grupuri ocupă *România din dreapta Oltului*.

b) Spre Răsărit urmează munții **Făgărașului**, cu vârful *Negoiul*, cel mai mare vârf din România; ai **Bârsei** cu vârfurile *Omul* și *Caraimanul* și ai **Buzăului** cu vârful *Penteleul*.

c) Dela munții Buzăului lanțul Carpaților cotește spre Miază-noapte și căt ține granița *României dintre Milcov și Prut*, spre Transilvania, întâlnim următoarele cinci grupuri :

Munții **Vrancei**, cu vârful *Giurgea*;

Munți **Oituzului**, cu vârful *Șandrul-mare*;

Munții **Tarcăului**, cu vârful *Tarcăul*;

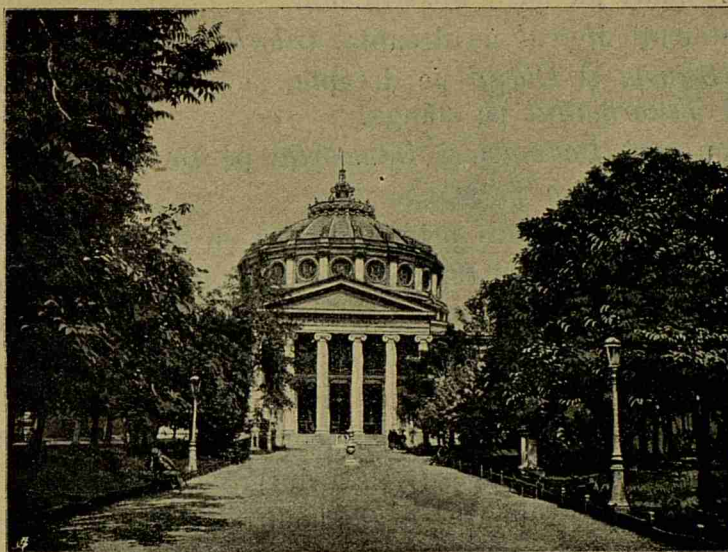
Munții **Hangului**, cu vârful *Ceahlău*, cu cel mai mare vârf din regiunea dintre Milcov și Prut;

Munții **Dornei**, dimpreună cu ai Bistriței.

Aceste două șiruri din urmă sunt despărțite prin valea Bistriței.

Dunărea udă România de la Vârciorova și până la Marea Neagră.

Până din sus de Calafat desparte România de Sârbia, iar de aci până la Călărași, de Bulgaria. De aci înainte udă numai țara noastră până la vărsarea

Ateneul Român

ei în Mare, afară de brațul Chilieii, care face hotarul dintre Romania și Rusia, de la Reni și până la Mare.

Costum din jud. Gorj

Costum din jud. Dâmbovița

Înainte de a se vărsa în Mare, Dunărea se desparte în trei brațe: *Chilia*, *Sulina* și *Sfântul Gheorghe*.

Râurile cele mari ale țării noastre sunt:

Jiul, cu afluenți *Motrul* pe dreapta, *Gilortu* și *Amaradia* pe stânga.

Oltul, cu *Bistrița* și *Oltețul* pe dreapta, și cu *Topologul* pe stânga.

Vedea, cu *Teleormanul* pe stânga.

Argeșul, cu râul *Doamnei* și *Dâmbovița* pe stânga.

Ialomița, cu *Prahova* pe stânga.

Siretul, care udă Moldova prin mijloc și se încarcă cu *Moldova*, *Bistrița*, *Trotoșul*, *Putna* cu *Milcovul* și *Buzăul* pe dreapta; iar pe stânga cu *Bârladul*.

Prutul, care ne face frontiera despre Basarabia, încărcat cu Jijia.

Pe lângă Dunăre se află un șir de lacuri formate în mare parte din acest fluviu. Ast-fel, începând de la Vest spre Est, întâlnim pe cele următoare: *Nedeia* (Dolj); *Potelul* (Romanați); *Suhaia* (Teleorman); *Balta Mair* (Vlașca); *Greaca* (Ilfov); *Călărași* (Ialomița); *Brateșul* (Covurlui).

În România de peste Dunăre se află lacurile *Razelm*, *Goloviștea*, *Smeica* și *Sinoaia*, care comunică cu Marea Neagră; apoi *Babadag* și altele.

În interiorul României se găsesc:

Greaca și *Mostiștea* în Ilfov; *Balta Albă* în Râmnicul-Sărat; *Brateș* în Covurlui și altele mai mici.

Fluviul Dunărea este presărat cu o mulțime de ostroave.

Printre cele mai mari deosebim pe cele următoare: *Corbul*, *Ostrovul mare* în Mehedinți. Vin apoi *Ostrovul Sfântu Gheorghe* între Giurgiu și Ruscium; insula *Lungă* și *Albina* în județul Ilfov; ostrovul *Balta*, cel mai mare, cuprins între Dunăre și brațul Borcea, în Ialomița, și ostrovul *Bregoluiul* în Brăila.

În Marea Neagră, cam în dreptul brațului Chiliei, se află insula *Șerpilor*.

Județele cu capitalele lor sunt:

In România din dreapta Oltului

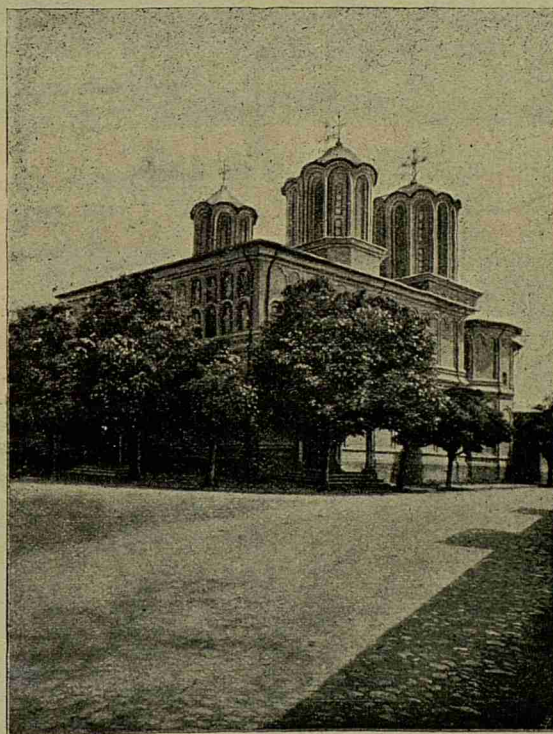
(cinci)

1. Mehedinți	cu capitala	T.-Severin
2. Gorj	»	Târgu-Jiu
3. Dolj	»	Craiova
4. Vâlcea	»	R.-Vâlcea
5. Romanați	»	Caracal

In România dintre Olt și Milcov

(două-spre-zece)

1. Argeș	cu	capitala	Pitești
2. Olt	»	»	Slatina
3. Teleorman	»	»	T.-Măgurele
4. Muscel	»	»	Câmpu-Lung
5. Vlașca	»	»	Giurgiu
6. Dâmbovița	»	»	Târgoviște
7. Prahova	»	»	Ploești
8. Ilfov	»	»	București

Mitropolia din București

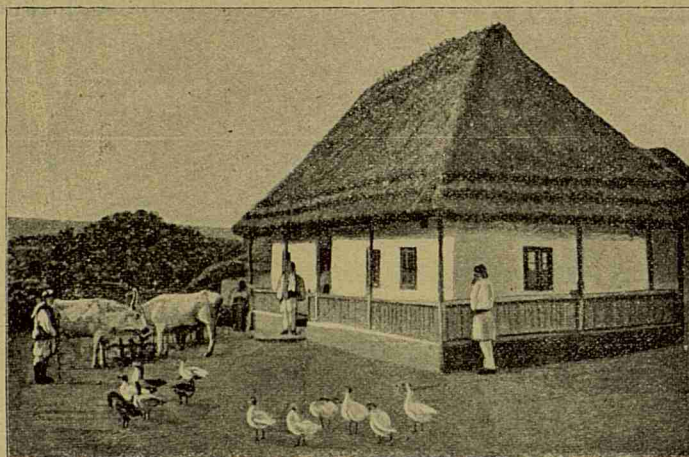
9. Buzău	»	»	Buzău
10. Ialomița	»	»	Călărași
11. Brăila	»	»	Brăila
12. Râmnicul-Sărat	»	»	Râmnic.-Sărat

In România dintre Milcov și Prut

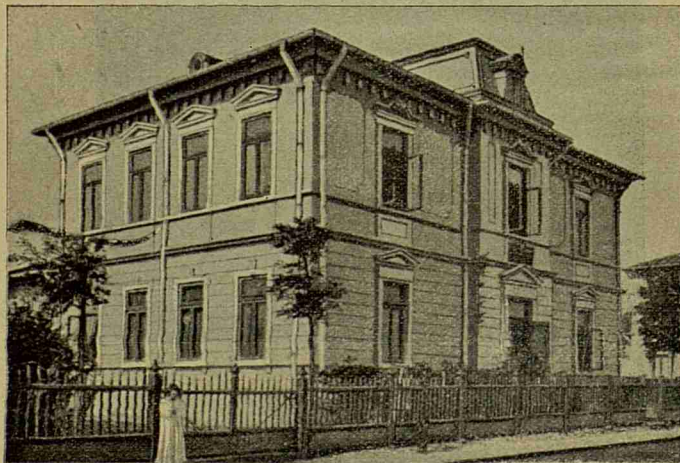
(trei-spre-zece)

1. Covurlui	cu capitala	Galați
2. Tecuci	» »	Tecuci

Locuința unui sătean din Moldova

3. Putna.	cu capitala	Focșani
4. Tutova	» »	Bârlad
5. Vasluiu	» »	Vasluiu
6. Fălciu.	» »	Huși
7. Roman	» »	Roman

Școala de Băeți No. II. (Mihail Cogălniceanu)

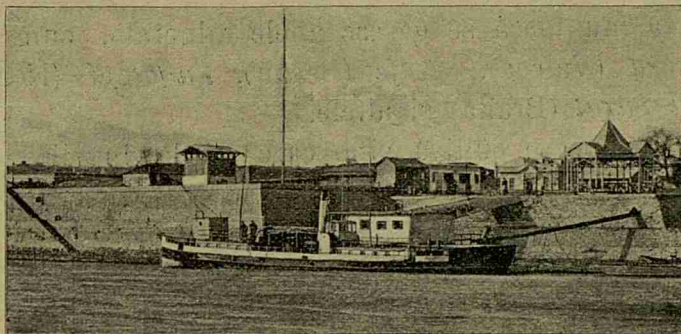
8. Bacău.	cu capitala	Bacău
9. Neamțu.	» »	Piatra
10. Suceava.	» »	Fălțiceni
11. Iași	» »	Iași
12. Botoșani	» »	Botoșani
13. Dorohoiu	» »	Dorohoiu

In România de peste Dunăre

(două)

1. Tulcea . . . . . cu capitala Tulcea
2. Constanța . . . . . » » Constanța

In total sunt 32 de județe.

Debarcaderul din Giurgiu

Populația întregii țări este 6 milioane oameni, dintre cari aproape 5 milioane Români, apoi vin Evrei, Unguri, Lipoveni, Armeni și alte neamuri.

Costume din județul Neamț

a) In zona muntoasă a României se găsesc multe bogății. Cele mai însemnate sunt pădurile de brad, pin și stejar, care se exploatează în multe locuri, făcându-se cherestea. In această zonă se extrage sarea dela *Ocnele Mari* (Vâlcea), *Slănic* și *Telega* (Prahova) și *Târgul-Ocna* (Bacău), apoi *păcura* prin județele Dâmbovița, Prahova, Buzău și Bacău, în fine varul, cărbunii de pământ și alte minerale.

Tot în regiunea muntoasă se găsesc apele minerale, cum sunt cele dela *Călimănești* și *Govora* (Vâlcea), *Slănic* (Bacău), *Bălțatești* (Neamțu). *Pucioasa* (Dâmbovița), *Lacul Sărat* (Brăila) și altele.

b) In zona dealurilor se cultivă vița, care ne dă vinurile renumite de *Dră-*

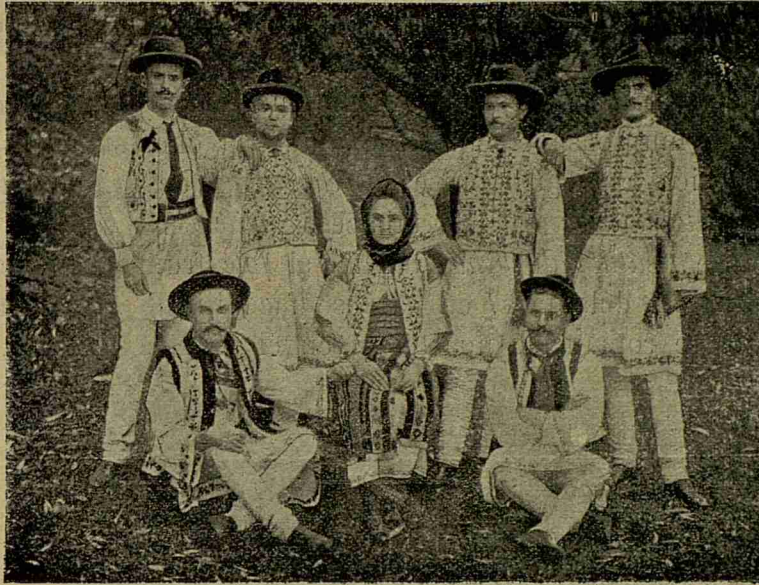
Costum din jud. Muscel (Rucăr)

gășani, *Odobești*, *Nicorești* și *Cotnari*. Apoi livezile cu pruni, din care se face *țuică*. Dintre cereale se cultivă mai mult *porumbul*. Aci sunt *fânețe* întinse.

c) In zona câmpiei se cultivă cereale: *grâu*, *porumb*, *orz*, *ovăz*, *meiu*, *ra-pișă*; apoi plante, ca: *in*, *cânepă* și *tutun*, precum și tot felul de legume: *fasole*, *mazăre* și altele.

Locuitorii țării noastre se ocupă foarte mult și cu *creșterea vitelor*. In zona

muntoasă se găsesc cele mai multe *oi*, *capre* și *cai*. In celelalte zone sunt : *boi*, *vaci*, *oi*, *capre*, *cai* și *bivoli*.

Costume din jud. Suceava

Costum din jud. Argeș

Din Dunăre și lacurile marginase, și mai cu seamă de prin bălțile din Dobrogea, se scot mari cantități de pește.

Cele mai însemnate din industriile noastre sunt :

a) *Extragerea sărei și a petrolului*, apoi olăria, sticlăria, fabricarea varului și a pietrelor de moară. Se fabrică apoi hârtia și zahărul.

b) Scândurile de brad, precum și alte lemne de construcțiune, se fabrică prin toată regiunea muntoasă și constituie industria cherestelei.

c) Se mai fabrică apoi prin orașe: *bera, uleiul de in, de cânepă și de rapiță, lumânări de seu și de ceară*. Se tăbăcesc pieile.

În fine, diferite *țesături de lână, volnice și fote* frumos cusute de țărance, *postavuri* din fabrici și dela țară, cu care se face ilicele sau bentițele. *Boranicul* se țese de către româncele noastre și cu el se face *marama*, cu care țăr

Vedere din Galați

rancele își acoperă capul. Cele mai frumoase se găsesc în județele Argeș, Muscel și la T.-Ocna (Bacău).

Comerțul țării noastre se face mai cu toate țările din Europa.

Se exportă mari cantități de cereale, piei și diferite alte produse. Se importă tot felul de mărfuri, mașini, stofe și altele.

Orașele cele mai mari și mai populate sunt:

București.—Orașul București (280.000 loc.), este capitala regatului român și reședința de iarnă a Regelui. El este scaunul guvernului, al parlamentului și al tuturor autorităților superioare. În acest oraș se află toate școlile, de la cea primară până la Universitate. Bucureștii este cel mai industrial și mai comercial oraș din toată țara.

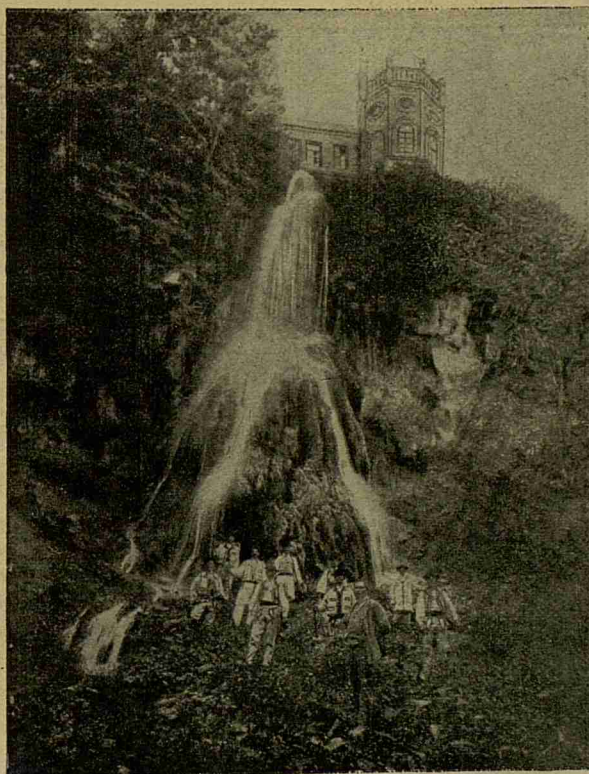
Iași (95.000) locuitori. Așezat pe Bahluiu. Este capitala județului Iași. A fost capitala Moldovei până la 1859, când s'au unit principatele. Posedă ca și Bucureștii tot felul de școli mari și mici, industrie însă mai puțină.

Ploești. — Așezat între Prahova și Teleajen. Capitala județului Prahova. Este după București orașul cel mai industrial din țară. Are multe fabrici.

Craiova. — Așezată aproape de Jiu. Capitala județului Dolj și orașul cel mai comercial din toată *România din dreapta Oltului.*

Galați. — Capitala județului Covurlui. Cel mai mare port al României pe Dunăre. Aci se încarcă toate grânele Moldovei și se importă multe mărfuri din străinătate.

Braila. — Așezat ceva mai spre Miază-zi de Galați. Port pe Dunăre, tot așa de important ca și Galații.

Cascada din Gorj

Constanța. — Capitala județului Constanța. Cu facerea podului de la Fetesti, Constanța a devenit portul cel mai însemnat al țării pe marea Neagră.

Sulina. — Așezat la gura brațului Sulina. Pe aci intră și ies toate corăbiile care merg spre Galați încărcate cu mărfuri streine și care se întorc înapoi încărcate cu cereale.

Botoșani, capitala județului Botoșani. Este orașul cel mai important din Nordul *României dintre Mlcov și Prut.*

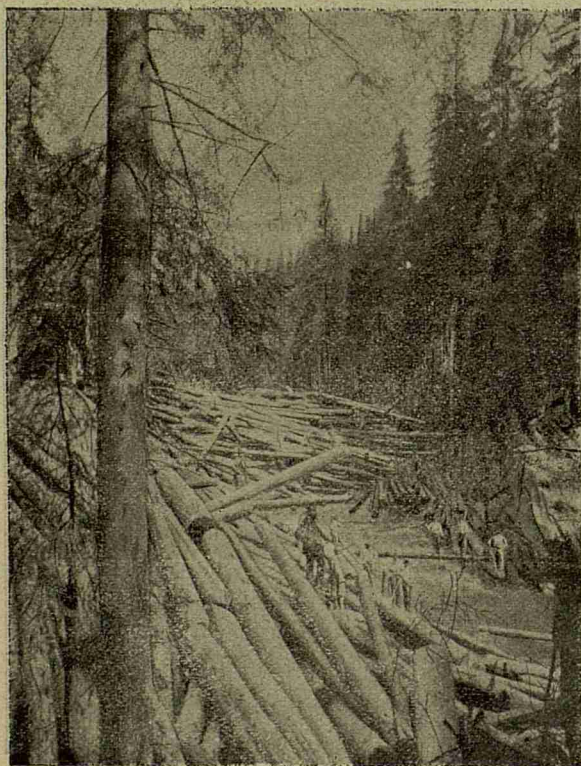
Dintre celelalte porturi dunărene, cel mai important este *Giurgiul*, capitala județului Vlașca.

După acestea vin întâi *Turnu-Severin*, apoi *Călărași*, *Turnul-Măgurele*, *Calafat* și *Oltenița*.

Dela București pleacă **căi ferate** în toate direcțiunile.

Liniile principale sunt :

a) București-Vârciorova, prin Titu, Pitești, Slatina și Craiova. Din această linie principală se desprind spre munți : Titu—Târgoviște—Pucioasa ; Golești—Câmpu-Lung ;—Pitești—Curtea de Argeș ;—Piatra—R.-Vâlcea, și Filiași—Târgu-

Jiu. Spre Dunăre se desprind : Costești,—Turnu-Măgurele ; Piatra—Corabia prin Caracal și Craiova—Calafat.

b) București—Ițcani, prin Ploești, Buzău, R.-Sărat, Focșani, Adjud, Bacău, Roman, dimpreună cu liniile laterale spre Iași, Botoșani și Dorohoiu ; apoi linia Galați—Dorohoiu prin Mărășești, Tecuci, Bârlad, Vaslui și Iași ; apoi Iași—Ungheni și Dorohoiu-Iași pe valea Jijiei..

c) București—Giurgiu, prin Jilava și Comana.

e) București—Predeal, prin Ploești, Câmpina și Sinaia.

De-alungul unora din aceste căi ferate se află șosele, care conduc dela un capăt până la celalt al țării. Acestea sunt șosele *naționale*.

O mare parte din râurile noastre servesc drept căi de transport cu plutele al produselor de prin regiunea munților. Astfel sunt râurile : Oltul, Argeșul, Siretul, Bistrița, Moldova, Trotușul, Buzău și mai cu osebire Prutul, pe care pot circula și vase mici până aproape de Huși. Pe aceste râuri se transportă cu plutele, mai cu seamă lemnăria. Pe canalul Borcea și pe Prut se transportă cu vapoare cantități mari de cereale.

Dunărea însă este calea navigabilă cea mai importantă a țării. Pe acest fluviu plutesc o mulțime de vapoare încărcate cu cereale, lemne, sare și tot felul de mărfuri.

Plutirea corăbiilor noastre pe mare și-a luat un avânt mare. Marina noastră comercială numără 8 vase mari și multe altele mai mici. Marina militară se compune din mai multe vapoare de resbel.

ORGANIZAREA POLITICĂ A STATULUI

Consiliul comunal. Primarul.—In toate comunele țării, cetățenii aleg un număr oare-care de consilieri, dintre care se aleg apoi primarii.

Primarul este deci capul comunei. El îngrijește de interesele comunei dimpreună cu consilierii comunali.

Inspectorul comunal este capul plășii saū al plaiului. Inspectorii sunt numiți de minister. Ei administreză plasa, fiind puși sub ordinele prefectului.

Consiliul județean. Prefectul.—După cum în comună se aleg consilierii, cari alcătuiesc consiliul comunal și îngrijesc de comună, tot așa și în județ se aleg consilieri, cari alcătuiesc consiliul județean și îngrijesc de afacerile județului.

Alături de consiliul județean, Ministerul numește în fiecare județ câte un *prefect*, care îngrijește de interesele județului, ajutat fiind de consiliul județean.

Prefectul este așa dar capul județului, pe care 'l administreză diupreună cu sub-prefecții puși sub ordinele sale.

Miniștrii țării sunt numiți de Rege. Ei sunt în număr de opt: Interne, Externe, Justiție, Culte și Instrucțiune publică, Finanțe, Domenii, Lucrări publice și Războiu.

Regele nostru are dreptul de a numi pe miniștrii și de a disolva parlamentul. El întărește legile votate de parlament.

În numele lui se imparte dreptatea și tot în numele lui se numesc toți slujbașii țării.

Puterile Statului. — Puterile Statului sunt trei :

1. **Legislativă.**—La fie-care patru ani se aleg în toată țara mai mulți Se-

natori și Deputați, care formează Parlamentul. Parlamentul se compune din *Senat și Cameră*.

Deputații și Senatorii alcătuiesc și votează legile, după care țara trebuie să fie guvernată.

2. Executivă. — Puterea executivă o au miniștrii țării, cari, împreună cu ceilalți funcționari administrativi, execută legile votate de Senat și Cameră.

3. Judecătorească. — Puterea judecătorească o au magistrații, adică judecătorii. Aceștia judecă toate pricinile și neînțelegerile ivite între cetățeni, împărțind astfel dreptatea după legile țării.

Judecătorii se împart în mai multe categorii : *Judecători de pace, de Tribunal, de Curți de Apel și de Curtea de Casație*.

Judecătorii de pace judecă pricinile de mică importanță. Prin comunele rurale sunt judecătoriile comunale.

Forma de Stat. — Țara noastră este un *regat constituțional*. Acesta înseamnă că șeful Statului, care este *Regele Carol I*, guvernează țara după legea cea mare a țării, care se chiamă *Constituție*. Regele Carol I, are dreptul la tron pe viață și moștenitorii săi îl vor urma din tată în fiu.

PROVINCIILE LOCUITE DE ROMANI

Prin statele din jurul țării și prin altele mai depărtate, se găsesc ținuturi cu locuitori băștinași Români. Românii sunt așezați prin acele locuri din vremuri foarte vechi și au meritul de a-și fi păstrat limba și obiceiurile stămoșești neatînse. Cea mai frumoasă provincie și cea cu mai mulți Români este **Transilvania**.

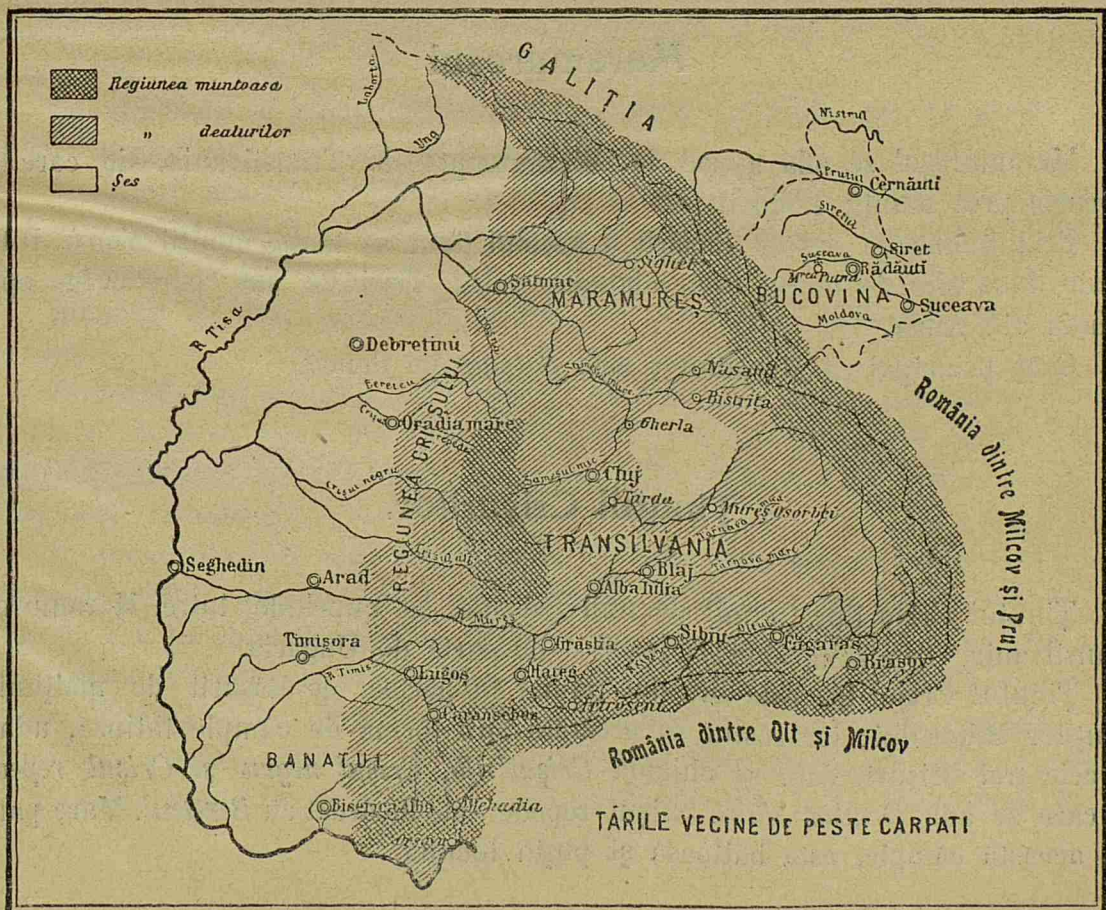
Celelalte ținuturi sunt : **Maramureș**, țara **Crișurilor și Temișana**, cari împreună cu Transilvania, sunt sub stăpânirea Ungurilor ; și **Bucovina**, stăpânită de Austriaci. Impărăția, care le cuprinde pe toate acestea, este vecina noastră din spre Apus anume Austro-Ungaria.

Basarabia, este provincie supusă împărăției rusești din Estul țării noastre

Macedonia, este provincie a imperiului turcesc situat în spre Sud, la care ajungem trecând prin Serbia sau Bulgaria.

Transilvania.

Transilvania este mărginită la Răsărit și Miază-zi cu România, de care se desparte prin munții Carpați. La Miază-noapte se mărginește cu Maramureșul, de

care se desparte prin munții *Rodnei*, iar la Apus cu ținutul Crișurilor și cu parte din *Temișana*.

De cele patru părți solul Transilvaniei este înălțat, formând un fel de podiș pătrat. Partea cea mai muntoasă este cea mai vecină cu județul Buzău, unde se ridică de o parte și de cealaltă a Oltului, munții *Hârghita* și lanțul *Ciucului*.

Restul Transilvaniei este deluros și nu găsim câmpie întinsă decât pe valea râului *Bârsa*.

Transilvania este brăzdată de trei văi adânci, pe unde curg trei râuri principale : *Sameșul*, în partea de Miază-noapte, pe a căruia ramură mai mică este *Chujul*, capitala Transilvaniei ; *Mureșul*, care udă Aradul și care curge prin valea cea mai mănoasă a Transilvaniei și *Oltul*, pe la Miază-zi, în a căruia vale spre Sud este situat orașul *Brașov*.

Locul de trecere al Oltului în România este pasul *Căineni* (Turnu-Roșu). Nu departe de Turnu-Roșu, se află *Sibiul*, oraș important din Transilvania. La cotitura Carpaților se găsește orașul *Brașov*, locuit de Români, Unguri și Sași. *Blaj*, oraș important la imbinarea Târnavelor.

Maramureșul

Maramureșul se află așezat la Miază-noapte de Transilvania, de care se desparte prin munții *Rodnei*.

Prin jumătatea despre Răsărit a acestui ținut se înalță munții *Negrui*. Între aceste două șire de munți este adâncită valea *Tisei* de sus, care curge spre câmpia din Apus.

Oraș principal în Maramureș este *Satmar* pe *Sameș*.

Ținutul Crișurilor.

Ținutul Crișurilor, numit de unii *Crișana*, se cuprinde între Maramureș, Transilvania, *Temișana* și *Tisa*, care o desparte de Ungaria.

Ținutul Crișurilor este brăzdat numai în partea de Răsărit de înălțimile munților *Bihorului*; iar restul se prezintă sub formă de câmpie întinsă, udată de cele trei Crișuri, care se cheamă *Crișul alb*, *Crișul negru* și *Crișul repede*, pe care se află *Oradia Mare*. *Crișul repede* este încărcat cu *Bereteul*. Mare parte din această câmpie, este băltoasă și puțin locuită.

Timișana sau Banat.

Timișana este cuprinsă între Mureș, Transilvania, județul Mehedinți și Dunărea, care o desparte de Sârbia și Tisa, care o desparte de restul Ungariei.

În partea despre Răsărit, Banatul are *masivul bănățean*, iar la Apus este câmpie întocmai ca în ținutul Crișului.

Afară de Tisa și de Dunăre, care îi formează marginea despre Apus și Miază-zi, Timișana este udată de râul *Timeș*, pe care se află *Lugoș* și care se varsă în Dunăre.

Pe un râu numit Bega, ce curge, paralel cu Timeș, se află *Timișoara*, cel mai însemnat oraș al Banatului.

*

Toate aceste ținuturi sunt împărțite în 30 de comitate sau județe, având fie-care capitalele lor.

Locuitorii acestor ținuturi se ocupă cu plugăria și păstoria. Aceleași grâne, care se găsesc și la noi în țară, le priește și solul de peste munți. Grâul, porumbul, orzul, ovăzul, și plante ca inul, cânepa și vița de vie, se cultivă cu mare folos.

Cu industria se indeletnicește o bună parte din populație. Se găsesc mine de aur, argint, fier, cărbuni de pământ.

Locuitorii acestor țări sunt ca vre-o 6 milioane la număr. Cea mai mare parte sunt Români, 3 milioane, iar restul Unguri, Secui, Sași, Nemți, Ruteni, Slavi, Armeni și alte naționalități.

Românii locuiesc mai pretutindeni, mai cu seamă însă prin munții Transilvaniei.

Românii, cari locuiesc prin munții din Apus ai Transilvaniei, se numesc *Moți*; cei de prin valea Mureșului, *Câmpni*; cei din ținuturile Oltului și Făgărașului, *Olteni*; iar cei de pe lângă Carpații Moldovei de Nord, se numesc *Mărgineni* (Grăniceri).

În vremurile cele mai vechi aceste ținuturi erau locuite de o mulțime de popoare. Dintre aceștia făceau parte **Dacii**. Ei fondară un regat mare, a cărui capitală era în valea Hațegului, unde și azi stau dovadă niște ruine. Pe acești Daci, acum 18 sute de ani, 'i-au supus vitejii Romani, sub conducerea Împăratului Traian, care a fondat aci cea mai înfloritoare provincie romană.

Dacia Traiană, locuită de Romanii contopiți cu Dacii, s'a întins cu timpul de la Tisa până dincolo de Prut. În această direcție de la Vest spre Est, ea

coprinsse ținuturile Bucovinei, ale Moldovei și ale Basarabiei. Nu mai puțin s'a întins mult stăpânirea romană de la Nord spre Sud, adică de la izvoarele Tisei din Maramureș, până la Dunăre, cuprinzând și vechiul banat al Olteniei precum și Muntenia. D'abia 150 ani au stat liniștiți locuitorii acestor ținuturi. În al 3-lea veac al erei noastre, s'au retras slujbașii împăratului Roman, iar toată populația de săteni a rămas locului. Dela acea populație am moștenit noi și obiceiuri și limbă.

Transilvania a fost în vremuri când sub domnia pământească, când sub Unguri, până acum vre-o 200 ani, când căzu sub dominația austriacă. Austria, după mai bine de 50 ani, o dete Ungariei, care o stăpânește și azi.

Românii din aceste ținuturi țin de legea ortodoxă, ritul unit și ritul neunit. Cei uniți au primit să fie sub autoritatea Papei de la Roma.

Românii au o mulțime de școli primare și 4 licee: la Năsăud, Brașov, Blaj și Beiuș. La Cluj se află o Universitate.

Bucovina.

Se mărginește la Miază-noapte cu Rusia și Galiția, la Apus cu Maramureșul, la Miază-zi cu Transilvania, la Răsărit cu România și Rusia.

Partea de Apus a Bucovinei este acoperită cu ramurile munților *Negrii*. Dealurile ce se desfac din acești munți se perd spre Răsărit în șesurile râurilor.

Din acești munți isvorăsc:

Prutul, care udă Cernăuții și curge spre Răsărit.

Siretul, care curge tot spre Răsărit, și intră în România pe la Mihăileni.

De asemenea afluenții Siretului: *Moldova*, *Bistrița* și *Suceava*, care udă *Rădăuții*, în apropierea cărui se găsesc bogate mine de sare și păcură. Tot pe acest râu este și Mănăstirea **Putna**, unde se află osemintele lui Ștefan cel Mare. La intrarea Sucevei în țară este orașul **Suceava**, capitala principatului Moldovei, înainte de a se fi declarat Iașul.

În Bucovina pământul este de o fertilitate mare. Grâne de tot soiul și păduri întinse ocupă toată țara. De aceea s'au stabilit aci multe popoare.

Pe lângă Români mai sunt tot atâția Ruteni, apoi Nemți, Evrei și alte naționalități.

Pe timpul domniei Romanilor, Bucovina făcea parte din Dacia lui Traian. Acum vre-o patru sute de ani ea fu cucerită de Ștefan al V-lea, domnul Moldovei, și rămase lipită de Moldova până la 1777, când fu luată de Austria.

Bucovina este supusă imperiului Austriei și se împarte în opt districte.

Basarabia

Această provincie se află cuprinsă între Nistru, brațul Chilia (Dunărea), Prutul, care o desparte de România și Bucovina. Solul Basarabiei este o câmpie intreruptă de câteva dealuri, care o străbat de la Nord la Sud.

În partea de răsărit, Basarabia este udată de *Nistru*, de la Hotin și până la vărsarea sa în marea Neagră. În partea de Apus această țară este udată de *Prut*. Spre Sud, pe lângă Dunăre, se află lacurile: *Ialpușul*, *Cahul*, *Catalpușul*, *Chitaiia* și altele.

Populațiunea Basarabiei se compune din Români, în număr de peste un milion; iar restul Ruși, Bulgari și alte neamuri.

Astăzi Basarabia este o provincie *rusească*, împărțită în 10 districte.

Românii se așezară în Basarabia înainte de secolul al XIII-lea. O sută de ani în urmă, această provincie fu alipită de Moldova. Mai târziu partea de Miază-zi căzu

în mâna Tătarilor. Acum vre-o 80 de ani Basarabia fu luată de Ruși, cari o stăpânesc încă și astăzi.

Printre orașele Basarabiei deosebim pe cele următoare :

Chișinău, situat pe râul Bâcu, este capitala Basarabiei și scaunul guvernatorului acestei provincii.

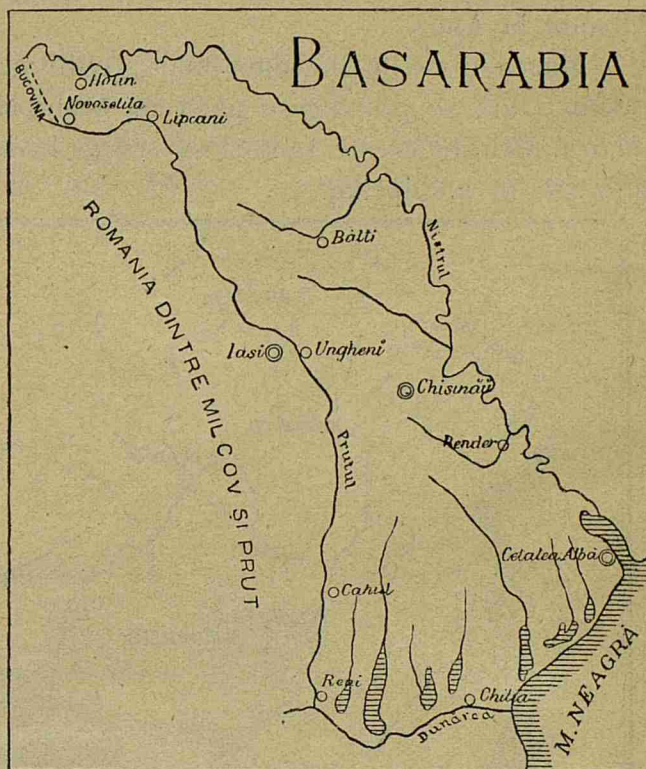
Cetatea-albă, situată pe limanul dela gura Nistrului. Oraș însemnat pentru luptele Românilor, Turcilor și Rușilor.

Tighina, situat pe Nistru. Oraș întărit și renumit de asemenea pentru luptele Românilor cu Turcii.

Ismail, situat pe brațul Chilia. Oraș populat în mare parte cu Români.

Cahul, **Bolgrad** și **Reni**, au fost, împreună cu Ismailul, orașe românești până la 1878, când au trecut la Rusia prin tractatul dela Berlin, încheiat în acel an.

Populația Basarabiei este compusă din agricultori, păstori și pescari. Afară de vitele cornute, *carii* d'aci sunt renumiți prin forța și mărimea lor.

Macedonia

Neamul românesc locuiește și prin Macedonia.

Această provincie ține de Turcia și se află cuprinsă între Serbia și Bulgaria la Miază-noapte : Rumelia și Turcia la Răsărit ; Archipelagul și Grecia la Miază-zi ; Albania la Apus.

Macedonia este brăzdată mai pretutindeni de ramurile *Pindului* și ale *Balkanilor*, care se prelungesc până în Archipelag, unde formează peninsula *Chalchidica*. Printre aceste ramuri se scurg fluviile *Mesta*, *Struma* și *Vardarul*, care se varsă în archipelag.

O parte din locuitorii din Macedonia sunt Români. Ei se numesc *Armâni*, li se mai zice *Cușo-vlachi*. Ei locuiesc mai toți adunați prin districtele Monastir, Salonic și Janina. Numărul lor este de vre-o 800.000. Mai sunt apoi Sârbi, Greci, Evrei și Bulgari.

Macedonia a făcut parte din Imperiul Bizantin până acum 400 sute de ani, când a fost cucerită de Turci. De atunci și până astăzi ea a rămas sub stăpânirea turcească.

Printre orașele din Macedonia deosebim pe cele următoare :

Bitolia (Toli-Monastir), situat în centru. Se poate lua drept capitala Macedoniei. Are un liceu românesc.

Ohrida situat mai la Apus de Bitolia, pe lacul Ohrida, care se află la poalele Pindului.

Vodena situat mai spre Miază-zi de Bitolia, este un oraș format în mare parte de Români.

Salonic, port la Archipelag.

Seres, însemnat prin industria mătăsii și prin vinurile sale.

Românii, așa dar, se împart în 2 părți :

1) *Românii liberi, cari trăiesc în regatul României și 2) Români supuși cari sunt răspândiți prin Transilvania, Banatul Temișan, Țara Crișului, Maramureș, Bucovina, Basarabia și Macedonia.*

